

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo
univerzitetnega programa

RAČUNOVODSTVO DRUŠTVA

Špela Tomšič

Ljubljana, september 2009

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo
univerzitetnega programa

RAČUNOVODSTVO DRUŠTVA

Kandidatka: Špela Tomšič
Številka indeksa: 04032807

Mentor: prof. dr. Marko Hočevar

Ljubljana, september 2009

POVZETEK

Ljudje smo vedno bili socialna bitja, ki potrebujejo družbo ljudi, ki imajo podobno mišljenje in delujejo za doseg podobnih ciljev. Prav zato se ljudje zunaj svojih delovnih mest združujejo v različnih neprofitnih organizacijah, društvih, ki so namenjena doseganju različnih ciljev. Društva delujejo na zelo različnih področjih. Vsem pa je skupna nepridobitnost. Nepridobitnost pomeni, da svojega dobička ne kopičimo, ampak ga vlagamo v nadaljnje delo. V diplomski nalogi so opisana društva, njihovo delovanje, osnovna pravila, ki jih društvom postavlja Zakon o društvih in drugi predpisi, spremembe, ki jih je prinesel novi Zakon o društvih. V tretjem poglavju je opisano, kakšne možnosti imajo društva na področju materialno finančnega poslovanja. Državni aparat za lažje kontroliranje postavlja enotna pravila društvom na področju računovodstva. Društva morajo svoje delovanje prikazovati na različnih izkazih in jih praviloma enkrat letno pošiljati agencijam, ki so pristojne za kontroliranje poslovnih subjektov. V zadnjem poglavju pa je teoretična podlaga uporabljena na konkretnem primeru Mestne zveze tabornikov Ljubljana.

Ključne besede: društvo, računovodstvo, knjigovodstvo, neprofitne organizacije, prostovoljstvo, financiranje društev, namenska javna sredstva, pridobitna dejavnost, letna poročila, Mestna zveza tabornikov – Ljubljana

SUMMARY

People have always been social beings, who needs company of other human with similar thinking and who works towards similar goals. Because of this, people are, out of their working places, uniting in different non-profitable organizations and associations, which are intended to achieve different objectives. Associations are operating in very different areas. But all of them are non-profitable. Non-profitable means that profit isn't collected, but is invested in further work. The diploma describes the associations, their operating, base rules, which are regulated by the law and other regulations and also the changes brought about by the new law on the associations. In the third chapter is described what options associations have in the area of material financial management. For easier controlling State administration sets uniform rules for associations on accounting field. Activity of associations must be shown on different forms and generally once a year is sent to agencies that are responsible for the control of business entities. In last chapter theoretical basis is used on concrete example, on example of Ljubljana City Scout Association.

Key words: association, accounting, bookkeeping, non-profitable organization, voluntariness, financing a club, deliberately public resources, profitable activity, report of year, Ljubljana City Scout Association

KAZALO

POVZETEK	II
SUMMARY	III
1 UVOD	1
2 NEPROFITNA ORGANIZACIJA	3
2.1 POJEM NEPROFITNA ORGANIZACIJA	3
2.2 DRUŠTVO KOT NEPROFITNA ORGANIZACIJA	4
2.2.1 Zgodovina društev na Slovenskem	5
2.2.2 Delovanje društva.....	9
2.3 RAZLIKE MED NOVIM IN STARIM ZAKONOM O DRUŠTVIH.....	11
2.4 STATUS DRUŠTVA, KI DELUJE V JAVNEM INTERESU	12
3 MATERIALNO-FINANČNO POSLOVANJE DRUŠTVA	13
3.1 FINANCIRANJE DRUŠTVENE DEJAVNOSTI.....	13
3.2 OPRAVLJANJE PRIDOBITNE DEJAVNOSTI V DRUŠTVU	14
3.3 DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB	14
3.4 DRUŠTVO KOT DAVČNI ZAVEZANEC	15
4 RAČUNOVODSTVO V DRUŠTVIH	16
4.1 POMEN RAČUNOVODSTVA V DRUŠTVIH.....	16
4.2 SLOVENSKI RAČUNOVODSKI STANDARDI	16
4.2.1 Vodenje poslovnih knjig	17
4.2.2 Načini knjigovodstev	17
4.3 LETNA POROČILA DRUŠTVA.....	19
4.3.1 Bilanca stanja	19
4.3.2 Izkaz poslovnega izida	23
4.3.3 Pojasnila k računovodskim izkazom.....	26
4.3.4 Poročilo o poslovanju društva	27
5 MESTNA ZVEZA TABORNIKOV – LJUBLJANA	28
5.1 PREDSTAVITEV DRUŠTVA	28
5.2 VIZIJA	29
5.3 PRETEKLO DELOVANJE	29
5.4 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA DRUŠTVA	31
5.5 DEJAVNOST MESTNE ZVEZE TABORNIKOV LJUBLJANA	33
5.6 FINANČNO MATERIALNO POSLOVANJE.....	35
5.7 ANALIZA POSLOVANJA MESTNE ZVEZE TABORNIKOV LJUBLJANA.....	37
5.7.1 Interni zaključni račun.....	37
5.7.2 Bilanca stanja	39
5.7.3 Izkaz poslovnega izida	40
5.7.4 Obračun davka od dohodkov pravnih oseb	42
5.8 MOŽNOST IZBOLJŠANJA FINANCIRANJA IN S TEM DELOVANJA	43
6 ZAKLJUČEK	44

LITERATURA.....	46
VIRI	47
SEZNAM TABEL IN SLIK	49
SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC.....	50
IZJAVA O AVTORSTVU IN NAVEDBA LEKTORJA	51

1 UVOD

Hitro spreminjanje družbe je značilno za čas, v katerem živimo. Značilen je hiter razvoj komunikacijskih sredstev in novih tehnologij, ki spreminjajo način in značaj dela. Te spremembe po eni strani ogrožajo socialno varnost zaposlenih v tradicionalnih industrijskih panogah, po drugi pa povzročajo preveliko obremenjenost z delom. Družba se stara. Ob zmanjševanju rodnosti se daljša življenjska doba prebivalstva in narašča potreba po skrbi za ostarele družinske člane. Globalizacija prinaša nove življenjske stile, drugačne želje in potrebe, ki jih pogosto ni mogoče zadovoljiti. Spreminjanje tehnologije zahteva novo znanje, prilagajanje okolju in mobilnost. Podaljšuje se mladostno obdobje, ki se tudi prej začne. Potrošniški kulturni vzorci, ki jih prinaša globalizacija, silijo mlade k sprejemanju odločitev, še preden imajo oblikovana merila za kritično presojo. Tradicionalne strukture (družina, sosedstvo ...) spreminjajo svojo vlogo in moč pri prenašanju vrednot na mlade.

Družbo tarejo različni problemi, kot so osamljenost, pomanjkanje občutka pripadnosti, pomanjkanje samozaupanja, obremenjenost z negotovo prihodnostjo, povečana frustracija, občutek odrinjenosti, nemoči, iskanje identitete ob pluralizmu vrednot, ki so si lahko tudi v nasprotju, obremenjenost z zahtevami po uspešnosti, nekritično potrošništvo in povečevanje socialnih razlik in beg v odvisnosti. Današnja družba je v primerjavi z družbo pred vsaj dvajsetimi leti veliko bolj hladna, nepovezana, dislocirana. Ljudje živijo vsak svoje življenje, velikokrat brez osebnih stikov z drugimi. Vaške skupnosti ali zgolj sosedsko, družinsko sodelovanje, pomoč je zamrlo. Veliko družin redko obiše svoje sorodnike, veliko ljudi ne pozna svojih sosedov. Ljudje v današnji družbi so vse bolj odtujeni. Vendar je človek že od davnih zgodovinskih obdobj socialno bitje s smislom za sočloveka, le razvijati je treba te lastnosti, veščine. Ljudje so se vedno povezovali in ustvarjali skupine, ki so imele podobne cilje, v prazgodovini so plemena držala skupaj, le tako so prišli do hrane in drugega, kar so potrebovali, en sam pračlovek je bil nemočen in prepuščen nevarnostim. Organizacije ljudi s podobnim ciljem so začele nastajati že v 17. stoletju, verjetno so bile prisotne tudi že veliko prej. Delo v skupini je učinkovitejše in pripomore k hitrejšemu dosegu skupnega cilja. Zato so takšne in drugačne organizacije zelo priljubljene, saj lahko ljudje z včlanitvijo izražajo tudi svoje razmišljanje in čutijo pripadnost. Glavni cilj in smoter obstoja takšnih organizacij, društev je izpolnjevanje določenega poslanstva, ki se navezuje na spremembe v kvaliteti življenja človeka, člana takšne organizacije in drugih. Organizacije, ki delujejo z določenim ciljem za izboljšanje življenja in izboljšanje preživetega prostega časa, so večinoma neprofitne in prostovoljne. Takšne organizacije najdemo skoraj povsod, tako v manj razvitih družbah kot v bogatih krogih ljudi, pomembno vlogo imajo tako v urbanem kot v pluralnem območju.

V svoji diplomski nalogi bom čim bolj nazorno poskušala predstaviti neprofitno prostovoljno organizacijo – društvo z računovodskega vidika. Poskušala bom opisati in utemeljiti smisel društev, tudi skozi zgodovino društev, ki veliko pove. Neprofitne organizacije so posebnost med različnimi organizacijami in združenji, saj njihov

namen ni kot pri večini drugih pridobivanje dobička, temveč so cilji socialni in pomagajo sočloveku. Pomembno pri razumevanju računovodstva in financiranja društva je tudi njegovo delovanje, pogoji za ustanovitev in registracijo, organi društva in članstvo, prenehanje delovanja.

Nekaj besed bom namenila tudi pravnemu redu, ki ureja delovanje društev. Ta se s časom tudi spreminja, tako kot se je Zakon o društvih pred kratkim in povzročil kar nekaj nerazumljivosti. Prav tako pa je pravno urejen tudi status društev, ki delujejo v javnem interesu. V tretjem poglavju se bom osredotočila na materialno-finančno poslovanje društev in možnosti, ki jih imajo društva pri pridobivanju finančnih sredstev. Nov zakon je s svojimi členi spremenil tudi finančno poslovanje, saj je omogočil ali pa spremenil pogoje za nepridobitno poslovanje. Neprofitna društva lahko opravljajo tudi pridobitno dejavnost, vendar morajo prilagoditi tudi računovodsko poročanje. Nov zakon na tem področju pa je zaostрил in spremenil naravo tudi nekaterim finančnim virom, ki so bila do sedaj na nepridobitni strani. Tako se je marsikateremu društvu zakompliciralo računovodsko poročanje in s tem tudi delovanje.

Poglavje o računovodstvu v društvih bo razlagalo pravne podlage na tem področju, osnovne pojme, ki jih srečujemo pri delu s računovodenjem v društvu. Letna poročila društvom vsako leto prinesejo kar nekaj skrbi in vzamejo precej časa. Večina društev si zaradi kompliciranih pravnih podlag in navodil omisli računovodski servis, ki jim vodi računovodstvo ali le sestavi letno poročilo. Skušala bom na čim lažji in razumljiv način opisati to poglavje in ugotoviti, ali sta sestava letnega poročila in vodenje računovodstva res tako zahtevni. Če bodo prva poglavja pretežno teoretična, vendar pomembna za razumevanje računovodstva društev, bo peto poglavje zelo praktično in bo temeljilo na spoznavanju in analiziranju organizacije, v kateri delujem, to je Mestna zveza tabornikov – Ljubljana. Prva podpoglavja bodo namenjena osnovni predstavitvi in predstavitvi dejavnosti, kasneje pa se bom potrudila predstaviti finančno poslovanje organizacije in s pomočjo osvojenega znanja ugotoviti, kaj bi pripomoglo k boljšemu finančnemu poslovanju in lažjemu računovodenju.

Naslov diplomske naloge Računovodstvo društva sem si izbrala tudi z namenom, da se podrobneje spoznam s to tematiko, ki mi bo prišla prav, saj v Društvu tabornikov opravljam funkcijo blagajnika in v Mestni zvezi tabornikov – Ljubljana funkcijo načelnika za finančno-materialne zadeve. Moja prostovoljna dolžnost pri Mestni zvezi tabornikov vključuje tudi pomoč članom našega društva, se pravi drugim taborniškimi rodovom na območju Ljubljane. Zato se bom potrudila diplomsko nalogo napisati čim bolj razumljivo, praktično in uporabno, da bo lahko v pomoč drugim, ki se v naših društvih prostovoljno ukvarjajo z računovodenjem in nimajo primernih izkušenj in znanja. V diplomsko nalogo bom poskušala vključiti znanje, ki sem ga na tem področju pridobila v času študija na fakulteti.

2 NEPROFITNA ORGANIZACIJA

V naslednjem poglavju želim povzeti razliko med različnimi vrstami organizacij. Poznamo zelo različne organizacije, ki delujejo v različnih oblikah, z različnimi nameni, cilji. Najbolj razširjene ali najštevilnejše organizacije so društva, zato bom namenila del besedila tudi tej obliki organizacije in jo podrobno opredelila.

2.1 POJEM NEPROFITNA ORGANIZACIJA

Beseda organizacija je zelo širok pojem, ki se jo uporablja za skupnost ljudi z določenim skupnim ciljem, programom. Organizacije se ne delijo samo po ciljih, vendar so si različne tudi z vidika organiziranosti, velikosti, lastninskih deležev. Ena izmed možnih delitev organizacij je na pridobitne in nepridobitne. Poznamo organizacije, ki so ustanovljene za pridobivanje dobička, in organizacije, katerih glavni cilj ni pridobivanje dobička, temveč delovanje v smeri doseganja skupnih ciljev ali zadovoljevanje določenih potreb, ki jih druge organizacije ne zadovoljujejo. Pojem neprofitne organizacije prihaja iz ameriške teorije menedžmenta (nonprofit organization, nonprofit association, nonprofit corporation). Kakšno je delovanje teh organizacij, je odvisno od zvrsti organizacije in vzroka, zakaj je bila organizacija ustanovljena. V literaturi bi težko našli skupno opredelitev pojma neprofitna organizacija. Uspešnost se tako ne meri z doseženim dobičkom organizacije, vendar si postavljajo druga merila za merjenje uspešnosti, na primer; število članov, število rešenih problemov, dosežki na tekmovanjih v preteklem letu. Odvisno od zvrsti, dosežki niso neposredno merljivi v denarju. Bistvo neprofitnih organizacij pa nikakor ni v tem, da ne bi smele ustvarjati dobička pri svojem delovanju oziroma poslovanju, ampak je njihovo bistvo v tem, da ga ne smejo izplačevati lastnikom ali svojim udeležencem (Žnidaršič Kranjc, 1996, str. 11). Tako ustanoviteljem ali zastopnikom teh organizacij dejavnost ne prinaša nikakršnih dobičkov.

Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti iz leta 2007 organizacije loči po tem, ali se dejavnost opravlja zaradi dobivanja dobička na trgu in ali organizacija tekmuje, konkurira s svojim delovanjem drugim organizacijam na trgu. Takšne neprofitne organizacije nastajajo in se ustanavljajo na tistem področju, kjer vlada praznina in se določen resor ne pokriva z drugimi oblikami organizacij. Osnovni cilj obstoja in delovanja neprofitne organizacije bi lahko opredelili kot zagotavljanje določenih uslug splošnega in skupnega pomena v skladu s poslanstvom neprofitne organizacije ter po ceni in kvaliteti, ki je sprejemljiva za skupino uporabnikov, katerim je namenjena (Žnidaršič Kranjc, 1996, str. 26). Financiranje nedobičkonosnih organizacij je različno, nekaterim pomaga država, druge se znajdejo na drugačen način prek članarin, dotacij, donacij, sponzorstev. Takšne organizacije niso javne, državne ali tržne. Večinoma so označene kot neprofitne, prostovoljne, nevladne, neodvisne. V preteklosti so bile takšne nepridobitne organizacije večinoma financirane s strani države, vendar pa se je na tem področju s prihodom kapitalizma marsikaj spremenilo. Neprofitne organizacije

so odvisne od zasebnih lastnikov in njihovih dotacij, sponzorstev. Nedobičkonosna organizacija ima lahko del svojega delovanja tudi na profitni strani in od tega plačuje ustrezne davke. Vendar svoj dobiček namenja delovanju in razvoju organizacije. Po veliki večini so neprofitne organizacije delovno intenzivne, delo v njih pa opravljajo prostovoljci, ki za svoje delo niso plačani.

Neprofitne organizacije lahko delujejo v naslednjih pravno-organizacijskih oblikah (Žnidaršič Kranjc, 1996, str. 16):

1. podjetja,
2. zavodi,
3. ustanove,
4. društva.

Lahko pa se delijo tudi na javne, katere so ustanovljene s strani države in na drugi strani zasebne ali nevladne nepridobitne organizacije, katere so ustanovile zasebne fizične ali pravne osebe.

2.2 DRUŠTVO KOT NEPROFITNA ORGANIZACIJA

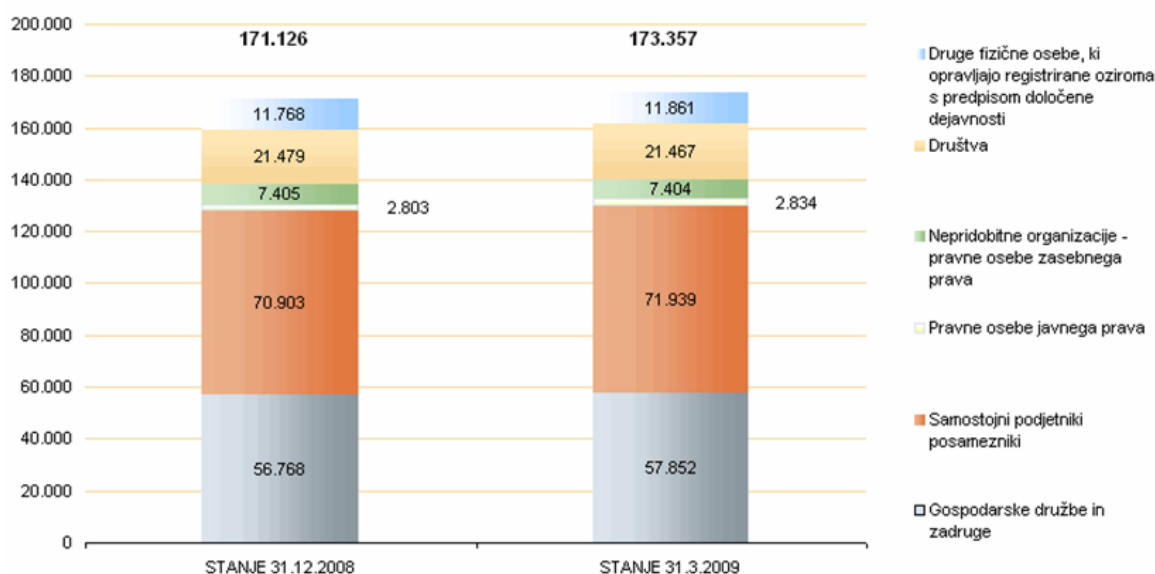
Najbolj demokratična oblika civilnodružbenega združevanja ljudi so društva. 42. člen Ustave Republike Slovenije nam daje pravico do mirnega zbiranja in do javnih zborovanj. Pravi še, da ima vsakdo pravico do svobodnega druženja z drugimi, kar je tudi ena od človekovih pravic. Področje društev in njihovega delovanja v Sloveniji ureja Zakon o društvih (ZDru-1), ki je začel veljati junija 2006. S tem so prenehali veljati vsi starejši Zakoni o društvih Uradni list RS, št. 60/95 in 49/98. Zakon o društvih predstavlja formalno in pravno podlago za ustanovitev, registracijo, delovanje ter prenehanje delovanja društev.

Društvo je samostojno in nepridobitno združenje, ki ga ustanovitelji skladno s tem zakonom ustanovijo zaradi uresničevanja skupnih interesov. Društvo si samo določi namen in cilje, dejavnost oziroma naloge ter način delovanja, odločitve o upravljanju društva pa neposredno ali posredno sprejemajo članice oziroma člani društva. Namen ustanovitve in delovanja društva ni pridobivanje dobička. Presežke prihodkov nad odhodki iz vseh dejavnosti in drugih virov društvo trajno namenja za uresničevanje svojega namena in ciljev in jih ne deli med člane. Delovanje društva je javno (Zakon o društvih, 2006).

Zakon določa prostovoljno in enakopravno članstvo. Društvo se ustanovi z vpisom v register društev in ima zastopnika društva, ki je lahko le poslovno sposobna fizična oseba. Zakon ureja tudi posebno obliko društev, to so društva v javnem interesu. Pristojno ministrstvo status lahko podeli društvom, ki delujejo v javnem interesu na različnih področjih, ki jih našteva zakon, če društvo s svojim delovanjem presega interese njegovih članov in je splošno koristno. Člani društva imajo skupni interes, za katerega delujejo v društvu. Cilji društev niso politični, ampak kulturni, umetniški, znanstveni, humanitarni, socialni, strokovni, športni in podobni. Vse več je društev, ki pomagajo soljudem, varujejo naravno in kulturno dediščino. Po

podatkih Ministrstva za notranje zadeve iz februarja 2007 v Sloveniji deluje več kot dvajset tisoč društev. Več kot tisoč petsto je gasilskih. Društva lahko ločimo po dejavnosti, npr.: ekološka, gasilska, geografska, glasbena, humanitarna, izumiteljska, kulturna, ljubiteljska, mladinska, modelarska, pevska, planinska, popotniška, stanovska, športna, študentska, taborniška, znanstvena idr. Iz slike 1 je po podatkih Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve razvidno, da je bilo 31. marca 2009 v poslovnem registru Slovenije registriranih 21.467 društev.

Slika 1: Poslovni subjekti v Poslovnem registru Slovenije po skupinah

Vir: AJPES, 3. 5. 2009

2.2.1 Zgodovina društev na Slovenskem

Društva na Slovenskem imajo dolgo in bogato tradicijo. Njihov razvoj in delo sta neločljivo povezana z nacionalno zgodovino, z mnogimi temeljnimi procesi in razpotji, zaostajanjmi in revolucionarnimi dejanji, z narodnim prebujanjem, oblikovanjem narodne samobitnosti in narodne zavesti, delavsko razrednim ozaveščanjem in narodnoosvobodilnim bojem. Znanih je pet dejavnikov, ki so pomembno vplivali na društveno življenje. To so politične stranke, Cerkev, ustavne in pravne norme, mednarodne asociacije združenj ali društev in mednarodno pravne norme (Mlakar, 2003, str. 11). O obstoju družb, društev in združenj na Slovenskem pričajo že dokumentarni zapisi iz 14. stoletja, ki omenjajo delovanje cerkvenih bratovščin, ki so nastale v zvezi z opravljanem verskih obredov. Kasneje so se razvile cehovske organizacije kot posebna združenja rokodelcev v mestih in trgih. Najstarejša društva, združbe in združenja so obstajala brez državnih zakonskih predpisov. Delovala so na osnovi društvenih norm, ki so bile zbrane v društvenih redih – društvenih pravilih. Bratovščinski in cehovski redi so najstarejša pravila, ki so urejala pravni položaj društva, položaj članstva in delovanje njihove

organizacije. Izpolnjevanje določil cehovskega reda so strogo nadzorovali člani cehovske organizacije. Vlogo državne oblasti pri nastajanju društev so čutili šele tedaj, ko so društva pridobila določen vpliv v družbi in so postala sumljiva absolutističnemu vladarju (Wikipedija, 16. 12. 2008). Pred letom 1840 Avstrija ni poznala društvenega prava oziroma pravih pravnih predpisov. Po tem letu pa so bili ti sprejeti in ustanovitev društva oziroma odobritev njegovih pravil je bila v domeni vladarja. Prva pravna določba, ki je veljala za celotno cesarstvo, je bil Cesarski patent iz leta 1852. Določal je, da morajo društva za ustanovitev in delovanje dobiti izrecno dovoljenje vlade ali vladarja. Društvo je lahko pričelo delovati, ko je dobilo dovoljenje državne uprave, obenem pa je tudi izvajala stalni nadzor nad njimi (Kranjc, 1986, str. 38). Z revolucionarnim letom 1848 je prišlo do sprememb pri ustanavljanju društev. Ustavni zakoni so vsebovali člene, ki so urejali pravice do združevanja in odpravo cenzure. S tem je bilo več možnosti za ustanavljanje društev. Patent 17.3.1849 je urejal izvajanje pravice svobodnega združevanja in zborovanja. Še zmeraj so ločevali politična in nepolitična društva. Nastala so politična, narodna in narodnoobrambna, izobraževalna, kulturno-prosvetna, umetniška, znanstvena, delavska, humanitarna in podporna društva, telovadne organizacije in športna društva ter druga družabna društva (Wikipedija, 16. 12. 2008). Na Slovenskem se je v obdobju od 1848 do konca prve svetovne vojne ustanovilo veliko različnih društev, ki so imela velik vpliv na slovensko kulturno, politično in gospodarsko življenje. Tako lahko o prvih pravih nastankih društev v današnjem pomenu besede govorimo od leta 1848 naprej. Imela so pomembno politično in družbeno vlogo v času, ko Slovenci nismo imeli državnih in političnih institucij. Ne nazadnje je program Zedinjene Slovenije nastal v okviru društva. Društveno življenje je med prvo svetovno vojno in nekaj let po njej skoraj popolnoma zamrlo. Veliko društev je popolnoma prenehalo delovati, druga pa so komajda še živela. Izjemno malo je bilo tistih, ki so delovala nemoteno tudi med vojno. Po končani vojni je bilo slovensko društveno življenje tako rekoč v razvalinah, vendar pa je imel slovenski narod takrat že tradicionalno globoko zakoreninjen velik smisel za organizirano delo. Takoj po vojni so začeli z oživljanjem starih društev (Mlakar, 2003, str. 13, 19). Obstajala pa je bistvena razlika med predvojnimi in povojnimi društvenimi življenjem. Pred tem je le to bilo enostransko, omejeno na samo določene plasti ljudstva. Povojno obdobje pa je prineslo vključenost vseh slojev in stanov v različna društva (Mlakar, 2003, str. 20). Z okupacijo je bilo društveno življenje zelo omejeno oziroma je skoraj v celoti zamrlo. Slovenija je bila zasedena s strani različnih okupatorjev in temu primerno je tudi nastopil režim na društvenem področju. Na Štajerskem in Gorenjskem so bila društva prepovedana že od samega začetka, njihovo premoženje pa je bilo zaplenjeno. Okupator je obnovil gasilska društva, ta pa so delovala kot paradržavne organizacije (bila so podrejena policiji), čeprav so bila po nazivu prostovoljna društva (Mlakar, 2003, str. 22). Po koncu vojne so se društva spet znašla v novih okoliščinah. Tista, ki so sprejela načela delovanja OF oziroma so nastala med narodnoosvobodilnim bojem, so lahko nadaljevala delo (Kranjc, 1986, str. 163).

Politični sistem Jugoslavije je bil sistem socialistične demokracije, kar pomeni, da ni zajemal samo sistema oblasti, ampak vso strukturo družbenega samoupravljanja. En del te strukture pa so predstavljala tudi društva in družbene organizacije. Bila so

eden izmed mehanizmov, prek katerega so vplivale družbene sile. Pomembnost društev v sistemu se kaže tudi v tem, da so bila vključena v proces sprejemanja skupščinskih aktov, vplivala so na odločanje v samoupravnih interesnih skupnostih, poleg tega pa so bila udeležena tudi v volilnem procesu (Mlakar, 2003, str. 24).

V tabeli 1 sem z različnih virov sestavila pregled števila društev iz različnih let. Kot sem že omenila, je število društev odvisno od politične ureditve in dogajanja na slovenskem.

Tabela 1: Pregled števila društev po letih

Leto	Skupaj društev
1922	3317
1932	5626
1938	8211
1941	11701
1965	6919
1970	4224
1975	6761
1980	8446
1995	13984
2001	16836
2002	17666
2004	19246
2007	20865

Vir: Kranjc, 1986, str. 337, Številčni pregled društev, Ministrstvo za notranje zadeve, Wikipedija, 16. 12. 2008

V spodnji tabeli 2 sem opisala kronologijo razvijanja in ustanavljanja različnih vrst društev. Iz tabele so razvidna društva, ki so začela delovati v 17. stoletju in vse do 20. stoletja. Prve organizacije so bile veliko drugačne od sedanjih organizacij ali društev.

Tabela 2: Kronologija

Leto	Ustanovljeno društvo
1688	V Ljubljani je bila ustanovljena Dizmova bratovščina (Societas unitorum). Njena pravila so določala, da sme imeti naenkrat le 26 članov. Sestavljali so jo plemiči, izobraženci in ljubitelji umetnosti.
1693	V Ljubljani je bila ustanovljena Academia operosorum, prvo znanstveno in umetnostno društvo na Slovenskem.
1701	Ustanovljena Academia philharmonicorum kot društvo ljubiteljev glasbe.
1764, 1765, 1767	Ustanavljanje kmetijskih združb: 1764 v Celovcu in Gradcu, 1765 v Gorici, 1767 v Ljubljani, kjer se je imenovala Društvo za poljedelstvo in koristne umetnosti.
1779	Poskus ustanovitve Društva za slovensko slovnico
1794	Ustanovljena meščanska Filharmonična družba v Ljubljani.
	Konec 18. stoletja so ustanovili bratovske skladnice, organizacije za pomoč ostarelim in bolnim rudarjem.
1814	Obnovljeno delovanje Kranjske kmetijske družbe v Ljubljani.
1820	Najstarejša odločba o vladarjevi potrditvi društvenih pravil na Slovenskem, ko je cesar Franc I. potrdil pravila obnovljene – Kranjske kmetijske družbe v Ljubljani. Ustanovljena Kranjska hranilnica v Ljubljani.
1830	Ustanovljeni dve nemški družabni društvi, in sicer 1830 Kazinsko društvo, 1831 pa društvo ostrostrelcev. Kazinska društva so bila kasneje ustanovljena še v Novem mestu, Postojni, Idriji in Škofji Loki.
1839	Že leta 1821 so se začele v Ljubljani priprave za ustanovitev muzejskega društva, ki je bilo ustanovljeno 1839.
1843	Leta 1843 so bilo ustanovljeno Zgodovinsko društvo za Kranjsko, Zgodovinsko društvo za Štajersko in Zgodovinsko društvo za Koroško. Ta društva so sestavljali ljubitelji in podporniki raziskovanja zgodovine posameznih dežel iz vrst plemičev, uradnikov, trgovcev in izobražencev nemškega in slovenskega rodu.
1848	Prvo slovensko politično društvo so ustanovili na Dunaju 1848 tam živeči slovenski izobraženci in ga imenovali Slovenija. V njegovem okviru so oblikovali slovenski narodni program, program Zedinjene Slovenije in enakopravnosti slovenskega jezika. Poleg dunajske Slovenije so 1848 ustanovili še politična društva v vseh deželnih glavnih mestih.
1923	Športna društva so bila organizirana po športnih panogah. V Dravski banovini je bilo zastopanih 21 športnih panog: strelstvo, kolesarstvo, drsanje, sankanje, jahanje, veslanje, letalstvo idr. Letalstvo se je na Slovenskem začelo razvijati 1923 po ustanovitvi kluba Naša krila.
1920, 1925	Skavtska (od 1920) in gozdovniška organizacija (od 1925) sta bili namenjeni razvijanju spretnosti za življenje v naravi, krepitvi naravnih vrlin in zlasti združevanju mladine.

Vir: Wikipedia, 16. 12. 2008

2.2.2 Delovanje društva

Področja delovanja društva so opredeljena v Zakonu o društvih (61/06), o njih bom tudi kratko pisala v nadaljevanju.

Ustanovitev in registracija društva

Zakon o društvih (61/06) pravi, da lahko društvo ustanovijo najmanj tri poslovno sposobne fizične oziroma pravne osebe. Sklicati morajo ustanovni zbor, kjer sprejmejo sklep o ustanovitvi in temeljni akti društva ter izvolijo zastopnika društva. Temeljni akt je najvišji ali najpomembnejši akt društva, tako kot je Ustava državi.

Vsebovati pa mora vsaj:

- ime in sedež društva,
- namen in cilje delovanja društva,
- dejavnost oziroma naloge društva,
- pogoje in način včlanjevanja ter prenehanja članstva,
- pravice in obveznosti članov,
- način upravljanja društva,
- zastopanje društva,
- financiranje društva in način izvajanja nadzora nad razpolaganjem s premoženjem ter nad finančnim in materialnim poslovanjem društva,
- način zagotavljanja javnosti dela društva,
- način sprejemanja sprememb in dopolnitev temeljnega akta,
- način prenehanja društva in razpolaganje s premoženjem v takem primeru.

Zakon ureja tudi določene omejitve v zvezi z določitvijo in uporabo imena društva. Ime društva mora biti v slovenščini, mora se razlikovati od imen drugih društev in ne sme biti zavajajoče ali žaljivo. Iz imena mora biti razvidna dejavnost društva. Za registracijo je pristojna upravna enota, na območju katere je sedež društva. Vlogo za registracijo društva poda zakoniti zastopnik društva. Vlogo je mogoče oddati tudi na spletnem portalu javne uprave (<http://e-uprava.gov.si/storitve/>). Načelo javnosti delovanja se zagotavlja tako, da so podatki, vpisani v register društev, javni, kar omogoča vpogled vsakomur, ki ima za to upravičen interes.

Dejavnost in namen

Društvo si svoj namen, cilje dejavnost oziroma naloge določi samo. Od vsakega posameznega društva je tudi odvisno, kakšen bo način delovanja. Odločitve o upravljanju pa sprejemajo člani društva posredno ali neposredno. Namen nikakor ne sme biti v prvi vrsti pridobivanje dobička, presežke prihodkov nad odhodki iz vseh dejavnosti in virov pa mora društvo namenjati uresničevanju svojega namena in cilja, prav tako je vsaka delitev dobička med člane društva nična.

Zakon pa določa tudi določene omejitve v delovanju društev. Kot sem že omenila, društvo ne sme biti ustanovljeno z namenom pridobivanja dobička. Zakon pa predpisuje kazni društvom za morebitne prekrške:

- prekoračevanje področja dejavnosti, določene s temeljnim aktom,
- ne uporabljanje le svojega registriranega imena,
- sprememba temeljnega akta ali zastopnika društva in ne vložitev zahteve za spremembo registracije v roku,
- opravljanja dejavnosti, ki ni v skladu z nameni in nalogami društva,
- ne porabljanje ustvarjenega presežka prihodkov nad odhodki za izvajanje osnovne dejavnosti društva,
- neresnično izkazovanje podatkov o finančno-materialnem poslovanju.

Društva so, glede na njihov namen in cilje ustanovitve, v registru društev razvrščena v skupine in podskupine. Skupin je 9, največ društev je v skupini športnih in rekreativnih društev.

Organi in članstvo

Iz Ustave Republike Slovenije je razvidno, da je zagotovljena svoboda združevanja. Člani se v večini društev včlanijo s pristopno izjavo, za osebe, mlajše od 15 let pa mora ob vstopu v društvo njegov zakoniti zastopnik podpisati pisno soglasje. S pristopno izjavo, katera vsebuje pisno soglasje za obdelavo osebnih podatkov, pa zadostimo tudi Zakonu o varstvu osebnih podatkov, ki je zelo restriktiven in dopušča zbiranje in obdelavo osebnih podatkov samo na podlagi izrecne zakonite podlage ali soglasja. Člani v društvu odločajo neposredno ali posredno, natančnejša pravila o odločanju, članskih dolžnostih in pravicah pa si določijo s temeljnim aktom. S temeljnim aktom društvo tudi določi svoje organe. Pri večini društev so organi sledeči:

- Skupščina (občni zbor),
- Nadzorni odbor,
- Upravni odbor ali izvršni odbor, uprava,
- Disciplinska komisija,
- Predsednik, zastopnik društva, starešina.

Skupščina je najvišji organ, ki ga sestavljajo vsi člani društva. Praviloma se sestane enkrat letno. Sklicuje ga predsednik ali upravni odbor s pisnim, osebnim vabilom. Skupščina sprejema in spreminja pravila društva in društvene pravilnike, voli in razrešuje organe društva. Odloča o višini članarine, sprejema letni program dela in letno poročilo o delu društva, sprejema finančni načrt, finančno poročilo, razpravlja o poročilih organov društva. Skupščina je sklepčna praviloma, če je na njej prisotna polovica članov.

Nadzorni odbor ponavadi sestavljajo trije člani, ki izmed sebe izvolijo predsednika nadzornega odbora. Člani nadzornega odbora lahko sodelujejo na sejah upravnega odbora, nimajo pa glasovalne pravice. Nadzorni odbor spremlja upravni odbor in druge organe ter opravlja nadzor nad finančno materialnim poslovanjem društva,

ugotavlja zakonito in gospodarno porabo sredstev ter skladnost porabe sredstev z namenom ustanovitve in delovanja društva. Nadzorni odbor enkrat letno poroča skupščini, kateri je tudi odgovoren za svoje delo.

Upravni odbor vodi delo društva med dvema skupščinama, za svoje delo odgovarja skupščini. Upravni odbor vodi evidenco članstva, imenuje iz vrst članstva stalne in občasne komisije, skrbi za finančno-materialno poslovanje, sklicuje skupščino in zanjo pripravlja poročila in predloge, skrbi za uresničevanje ciljev in nalog društva.

Disciplinsko komisijo ponavadi sestavljajo trije člani. Disciplinska komisija obravnava in odloča o disciplinskih prekrških, o sporih med člani društva, odgovorna je skupščini.

Predsednik predstavlja in zastopa društvo v pravnem prometu in pred drugimi osebami, vodi in koordinira delo upravnega odbora, za svoje delo je odgovoren skupščini, prav tako je odgovoren za zakonitost poslovanja društva. V 6. členu Zakona o društvih (61/2006) je opredeljeno, da društvo odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem. Prav tako pa za obveznosti društva odgovarjajo solidarno in z vsem svojim premoženjem tudi njegove odgovorne osebe, ki so v svojo korist ali korist koga drugega zmanjšale premoženje društva.

Prenehanje

Zakon o društvih (61/2006) v 37. členu pravi, da društvo preneha po volji članov, s spojitvijo z drugimi društvi, s pripojitvijo k drugem društvu, s stečajem, na podlagi sodne odločbe o prepovedi delovanja ali po samem zakonu, tj. če društvo dejansko preneha oziroma če je bilo v razdobju petih let dvakrat pravnomočno kaznovano za prekršek deljenja premoženja med člane oziroma če presežka prihodkov nad odhodki ne porabi za uresničevanje namena ter ciljev oziroma opravljanje nepridobitne dejavnosti, določene v temeljnem aktu. Sklep o prenehanju mora vsebovati ime po dejavnosti sorodnega društva, na katerega se po poravnavi vseh obveznosti prenese premoženje društva.

2.3 RAZLIKE MED NOVIM IN STARIM ZAKONOM O DRUŠTVIH

Nov Zakon o društvih, krajše ZDru-1 61/2006, je bil sprejet 30. maja 2006 in je začel veljati 28. junija 2006, nekatere določbe tega zakona pa so začele veljati 1. januarja 2007, ker realno ni bilo mogoče, da bi se to formalno zgodilo prej. Nov zakon ZDru-1 61/2006 je nasledil Zakon o društvih 60/1995. Novost je tudi 8. člen zakona, ki dovoljuje, da društvo lahko ustanovijo najmanj tri poslovno sposobne fizične oziroma pravne osebe. Kljub temu gospodarske družbe ne morejo ustanoviti društva za dejavnost, ki jo opravlja gospodarska družba sama. Precej zmede je povzročila 3. točka 6. člena, ki govori o odgovornosti odgovornih oseb v društvu, ki za obveznosti društva odgovarjajo solidarno in z vsem svojim premoženjem, a le v

primeru, ko bi v svojo korist oziroma v korist koga drugega zmanjšale premoženje društva (Sorko, 2008, str. 5). Novost je tudi 29. člen zakona, ki opredeljuje predložitev letnega poročila, katerega mora društvo do 31. marca tekočega leta predložiti Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. ZDru-1 61/2006 v 52. in 53. členu predvideva tudi novo višino glob. Za društvo kot pravno osebo se, glede na prekršek, globe gibljejo med 417,29 evra in 16.691,70 evra in za odgovorno osebo med 41,73 evra in 1.043,23 evra. Posledica novega zakona so tudi novi računovodski standardi za društva, ki veljajo od 1. januarja 2007. Sprejel jih je Slovenski inštitut za revizijo.

2.4 STATUS DRUŠTVA, KI DELUJE V JAVNEM INTERESU

Pravilnik o kriterijih za podelitev statusa društva, ki deluje v javnem interesu, iz leta 1997 je prenehal veljati z novim zakonom o društvih. Prav tako se status ne podeljuje več za dobo pet let, ampak za nedoločen čas. Nov zakon o društvih omogoča, da društva pridobijo poseben status društva, ki deluje v javnem interesu, če njihovo delovanje presega interese njegovih članov in je splošno koristno. Društvu se lahko status podeli na različnih področjih; športnem, kulturnem, obrambnem, kmetijskem ... Društvo status dobi na podlagi vložitve vloge za dodelitev statusa na ministrstvo, pristojno za področje, na katerem društvo deluje. Zakon o društvih v svojem 30. členu navaja pogoje, ki jih morajo društva izpolnjevati za status društva, ki deluje v javnem interesu. In sicer:

- društveni ustanovitelji in člani ne smejo biti osebe javnega prava,
- društvo ima dejavnost, ki je v javnem interesu, opredeljeno v temeljnem aktu,
- društvo je registrirano in deluje najmanj dve leti pred vložitvijo vloge za pridobitev statusa,
- društvo je sredstva zadnji dve leti uporabljalo pretežno za opravljanje te dejavnosti in je redno izvajalo programe, projekte ali druge aktivnosti za uresničevanje namena in ciljev, ki so v javnem interesu,
- društvo ima izdelane programe bodočega delovanja,
- društvo lahko izkaže pomembnejše dosežke svojega delovanja.

Čeprav se po novem statusu društva, ki s svojim programom deluje v javnem interesu, podeljuje za nedoločen čas, je kontrola vendarle potrebna. Društvo, ki že ima status delovanja v javnem interesu, mora Ministrstvo za šolstvo in šport vsako leto, do 31. marca obveščati o preteklem delu: programih, aktivnosti, projektih, prav tako o porabi sredstev za izvajanje dejavnosti. Zakon zahteva:

- poročilo o delu za preteklo koledarsko leto, iz katerega mora biti razvidno izvajanje programov, projektov in drugih aktivnosti, ki jih je društvo izvajalo v javnem interesu,
- poročilo o porabi sredstev za to izvajanje,
- letno poročilo za preteklo koledarsko leto, kakršno je poslalo na AJPES,
- revizorjevo poročilo, če je društvo po 27. členu Zakona o društvih zavezanec za revidiranje računovodskih izkazov,
- program prihodnjega delovanja.

3 MATERIALNO-FINANČNO POSLOVANJE DRUŠTVA

V zgodovini je veljalo, da so finančna sredstva oziroma materialno stanje društva pomemben kazalec zmožnosti ali nezmožnosti društva, da zadovoljuje potrebe in uresničuje interese članov (Kranjc, 1986, str. 380).

3.1 FINANCIRANJE DRUŠTVENE DEJAVNOSTI

Višina finančnih sredstev je sodila med tiste dejavnike oziroma kriterije, ki so dajali posamezni organizaciji tudi politično moč in vpliv. 183 organizacij v republiki Sloveniji je v letu 1971 razpolagalo z 41.067.922 dinarji (Kranjc, 1986, str. 381).

Društva imajo različne prihodke, v povprečju pa je struktura prihodkov društev podobna in je navedena v tabeli 3. Podatki veljajo za leta pred 1986. Struktura prihodkov je dandanes drugačna. Večji delež v večini društev imajo članarine.

Tabela 3: Struktura prihodkov društev

Vrsta sredstva	Odstotek
Članarine	11,50 %
Dohodki od lastne dejavnosti	39,40 %
Sredstva, ki jih organizacijam dodeljujejo družbenopolitične skupnosti, samoupravne interesne skupnosti	34,90 %
Sredstva, ki jih prispevajo gospodarske organizacije, združenja in ustanove	10,80 %
Sredstva drugih	3,40 %

Vir: Kranjc, 1986, str. 380, 381

Društva lahko sprejmejo tudi svoja natančnejša pravila o finančno materialnem poslovanju, ki so v skladu z Zakonom o društvih in Slovenskega računovodskega standarda, kjer lahko opredelijo podrobno delovanje na področju financ. Pravilnik ureja organiziranost in delovanje finančno materialnega poslovanja društva, zlasti pa naslednja področja:

- vire za financiranje dejavnosti oz. premoženje rodu,
- sprejemanje finančnega načrta,
- izvrševanje finančnega načrta,
- poslovne knjige in knjigovodske listine,
- knjiženje,
- hranjenje poslovnih listin,
- popis sredstev in virov sredstev – inventura,
- letno poročilo,
- odgovornost odredbodajalcev in društvenega blagajnika (Predlog Pravilnika o finančno materialnem poslovanju Zveze tabornikov Slovenije).

3.2 OPRAVLJANJE PRIDOBITNE DEJAVNOSTI V DRUŠTVU

Zakon o društvih 61/2006 v 25. členu širše določi pravila za pridobitno dejavnost. Podrobneje pa to področje ureja pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti. Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti v svojem 2. členu navaja pogoje, s katerimi dejavnost postane pridobitna:

1. dejavnost se opravlja na trgu zaradi pridobivanja dobička;
2. zavezanec z njenim opravljanjem konkurira na trgu z drugimi osebami, zavezanci po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb.

Društvo, ki je v obračunskem obdobju, za katero sestavlja letno poročilo, opravljalo tudi pridobitno dejavnost, mora sestaviti prilogo k izkazu poslovnega izida v obliki iz SRS 33.8, v kateri bo navedlo zneske, ki se nanašajo na pridobitno dejavnost. Prihodki, ki se štejejo v pridobitno dejavnost:

- namenska javna sredstva: kakršnakoli povračila od države, občine, drugih državnih organizacij za izvajanje izobraževanja, organizacijo akcij itd.,
- bančne obresti; le če so višje od 1000 evrov;
- dohodki od prodaje blaga in storitev; sem pa spadajo vse akcije (na primer pri taborniških organizacijah: zimovanja, izleti, taborjenja, tekmovanja, izobraževanja, oddajanje tabornih prostorov, posojanje opreme itd.),
- dohodki, doseženi z odsvojitvijo osnovnih sredstev;
- plačila članov in nečlanov za udeležbo na razgovorih, predstavitev, delavnicah, zabavah, družabnih srečanjih itd.,
- dohodki od srečelovov in podobnih iger, ki jih organizira zavezanec.

Velik del dejavnosti je po novem zakonu postal pridobiten in s tem tudi obdavčen, obdavčena je razlika med prihodki in odhodki iz pridobitne dejavnosti.

3.3 DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

Z novim Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb: Uradni list RS 117/2006 (v nadaljevanju ZDDPO-2), ki je stopil v veljavo s 1. januarja 2007, se na področju obdavčitve pravnih oseb bistveno spreminjajo pogoji in obveznosti nekaterih organizacij. Tako so s 3. členom ZDDPO-2 društva postala davčni zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb. Tako morajo vsa društva predložiti do najpozneje 31. marca tekočega leta Davčni upravi RS izpolnjeno napoved za obračun davka od dohodkov pravnih oseb za preteklo leto na obrazcu DDPO. V preteklosti je veljalo, da so društva, ki niso izvajala pridobitne dejavnosti, oddajala prazne obrazce ali jih sploh niso. Po novem morajo napoved oddati vsa društva, ne glede na to, ali so opravljala pridobitno dejavnost ali ne. Oprostitev davka je določena le za zavezance, kot so zavod, društvo, ustanova, verska skupnost, politična stranka, zbornica, reprezentativni sindikat, ki so v skladu s posebnim zakonom ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti in dejansko poslujejo skladno z namenom ustanovitve in delovanja. Ne glede na to oprostitev pa so tudi ti zavezanci dolžni plačati davek od pridobitne dejavnosti. V tem primeru se pri določanju davčne

osnove prihodki iz opravljanja dejavnosti, ki ni pridobitna, ter dejanski ali sorazmerni stroški te dejavnosti izvzamejo iz davčne osnove.

3.4 DRUŠTVO KOT DAVČNI ZAVEZANEC

Za namene davka na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV) so se dolžna identificirati vsa društva, katerih obdavčljivi promet zadnjih 12 mesecev presega 25.000 evrov. Storitve, ki jih svojim članom kot povračilo za članarino opravijo nepridobitne organizacije, so oproščene DDV, če ni verjetno, da taka oprostitev vodi k izkrivljanju konkurence (Zakon o davku na dodatno vrednost, 2006).

4 RAČUNOVODSTVO V DRUŠTVIH

Računovodstvo lahko opredelimo kot dejavnost vrednostnega spremljanja in proučevanja pojavov, ki so povezani s poslovanjem kakega poslovnega sistema (Hočevar, 2006, str. 15). 26. člen Zakona o društvih (61/2006) pravi, da mora društvo zagotavljati podatke o svojem finančnem in materialnem poslovanju na način in v obliki, ki ju določi s temeljnim ali posebnim aktom, v skladu s tem zakonom in računovodskim standardom za društva; Slovenski računovodski standard 33 (v nadaljevanju SRS 33). Društvo naj bi imelo tudi lastna pravila o finančnem materialnem poslovanju, ki jih sprejme skupščina in naročajo blagajniku in izvršnemu odboru, kako ravnati na področju računovodstva. Miselnost velike večine ljudi, da je računovodstvo samo sebi namen, je napačna. Računovodstvo je ena izmed podpornih dejavnosti podjetja, ki zagotavlja informacije za nemoteno delovanje primarnih dejavnosti. V društvih veljajo poenostavljena pravila za vrednotenje bilančnih postavk v letnih izkazih v primerjavi s pravili, ki se jih morajo držati gospodarske pridobitne organizacije. Računovodstvo se deli na štiri funkcije:

1. knjigovodstvo,
2. računovodsko predračunavanje,
3. računovodsko nadziranje,
4. računovodsko analiziranje (Hočevar, 2002, str. 3).

4.1 POMEN RAČUNOVODSTVA V DRUŠTVIH

Pri računovodstvu društev je najpomembnejše knjigovodstvo, katero je predpisano za gospodarske družbe in prav tako tudi za društva. Knjigovodstvo lahko opredelimo kot posebno vrsto evidentiranja poslovanja, v okviru katerega gre za sistematično zbiranje, urejanje, obdelovanje, shranjevanje knjigovodskih podatkov in informacij ter njihovo posredovanje posameznim uporabnikom (Hočevar, 2002, str. 140). Računovodske informacije uporabljajo različni notranji in zunanji uporabniki. Zato morajo biti računovodske informacije pripravljene razumljivo, prikazovati morajo bistvene zadeve, morajo biti zanesljive in tudi medsebojno primerljive (Hočevar, 2002, str 24).

4.2 SLOVENSKI RAČUNOVODSKI STANDARDI

Za zagotovitev učinkovite porabe sredstev nevladnih organizacij je ključnega pomena učinkovit notranji in zunanji nadzor, ki pa ni mogoč brez določitve ustreznih računovodskih standardov, ki so zopet lahko različni za posamezne vrste nevladnih organizacij, glede na organizacijsko obliko (društva, zavodi itd.) in glede na dejavnost (zdravstvo, izobraževanje itd.). Da bi dosegli računovodstvo, ki bi se ga dalo preverjati med seboj s posameznimi vrstami organizacij, so bili sprejeti posebni računovodski standardi, ki predpisujejo sestavo računovodskih poročil. Tako Zakon

o društvu (61/2006) v 28. členu določa, da morajo društva uporabljati računovodski standard, ki ga izdela Slovenski inštitut za revizijo. Zadnji veljavni Slovenski računovodski standard 33 – računovodske rešitve v družtvih in invalidskih organizacijah (v nadaljevanju SRS 33), je bil sprejet na seji strokovnega sveta Slovenskega inštituta za revizijo 8. decembra 2006, k njemu je dal soglasje minister za finance, začel pa se je uporabljati s 1. januarjem 2007. SRS 33 določa način vodenja poslovnih knjig in sestavljanja letnih poročil za društva ter obdeluje ugotavljanje presežka prihodkov in presežka odhodkov.

4.2.1 Vodenje poslovnih knjig

Društvo vodi temeljne poslovne knjige v skladu z izbranim načinom vodenja poslovnih knjig in na podlagi knjigovodskih listin, kakor določa ta standard (SRS 33 2007). Društvo mora pri svojem poslovanju upoštevati Zakon o družtvih (61/2006), SRS 33, prav tako pa je zaželeno, da ima svoj pravilnik o finančno materialnem poslovanju. Takšni pravilniki ponavadi urejajo organiziranost in delovanje finančno materialnega poslovanja društva, zlasti pa naslednja področja:

- vire za financiranje dejavnosti oz. premoženje društva,
- sprejemanje finančnega načrta,
- izvrševanje finančnega načrta,
- poslovne knjige in knjigovodske listine,
- knjiženje,
- hranjenje poslovnih listin,
- popis sredstev in virov sredstev – inventura,
- letno poročilo,
- odgovornost odredbodajalcev in društvenega blagajnika.

4.2.2 Načini knjigovodstev

Društvo vodi poslovne knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva, prirejenega za svoje potrebe, razen če se v svojem temeljnem ali drugem aktu odloči za uporabo enostavnega knjigovodstva (SRS 33). Večina društev v Sloveniji vodi knjigovodstvo po dvostavnem sistemu. Društvo lahko vodi svoje knjigovodske evidence na več različnih načinov, in sicer:

- poenostavljeno enostavno knjigovodstvo,
- enostavno knjigovodstvo,
- dvostavno knjigovodstvo (Sorko, 2008, str. 21).

Poenostavljeno enostavno knjigovodstvo

Društvo, ki uporablja poenostavljeno enostavno knjigovodstvo, mora imeti prihodke prejšnjega obračunskega obdobja manjše od 8.346 evrov, vodi le knjigo prejemkov in izdatkov (blagajniški dnevnik), preostale podatke za sestavo letnega zaključnega

računa (bilance stanja in izkaza poslovnega izida) pa mora društvo zagotoviti z letnim popisom in ocenitvijo (Sorko, 2008, str. 21). V 26. členu Zakona o društvih je določeno, da društvo, ki vodi poenostavljeno enostavno knjigovodstvo, ne sme ali le občasno opravljata pridobitno dejavnost.

Enostavno knjigovodstvo

Enostavno računovodstvo je najstarejši organiziran računovodski sistem (Turk, 2001, str. 213). Razlika med enostavnim in dvostavnim računovodstvom naj bi bila, da pri enostavnem računovodstvu vodimo veliko manj poslovnih dogodkov. V poslovnih knjigah urejemo in obdelujemo podatke o posameznem poslovnem dogodku, ne da bi spoštovali načelo povezanosti računovodstva, zato ni mogoče najti podatkov o vseh poslovnih dogodkih določenega razdobja niti medsebojne povezanosti podatkov o posameznem poslovnem dogodku med različnimi ekonomskimi kategorijami poslovnega sistema (Turk, 2001, str. 213).

Zakona o društvih (61/2006) v 26. členu določa, da lahko društvo s temeljnim aktom ali posebnim aktom določi, da bo vodilo knjige po sistemu enostavnega knjigovodstva, če izpolnjuje vsaj dve izmed naslednjih meril:

- povprečno število redno zaposlenih na zadnji dan prejšnjega računskega obdobja ne presega 2,
- letni prihodki prejšnjega računskega obdobja ne presegajo 5.000.000 tolarjev (ali 20.865 evrov - Sorko, 2008, str. 23),
- povprečna vrednost sredstev (aktive) na začetku računskega obdobja ne presega 5.000.000 tolarjev (ali po novem 41.729 evrov - Sorko, 2008, str. 23).

V takem primeru lahko društvo vodi knjige po načelih enostavnega knjigovodstva, ki obsega knjigo prihodkov in odhodkov, knjigo terjatev in obveznosti ter register osnovnih sredstev (Sorko, 2008, str. 23).

SRS 33 določa, da mora biti knjiga prihodkov in odhodkov sestavljena tako, da omogoča skupaj z drugimi evidencami in popisom sredstev in obveznosti do njihovih virov na koncu obračunskega obdobja sestavitev izkaza poslovnega izida. Knjiga terjatev in obveznosti pa se mora aktualizirati najmanj enkrat mesečno.

Dvostavno knjigovodstvo

Društva, ki ne izpolnjujejo pogojev za enostavno knjigovodstvo, se morajo ravnati po pravilih dvostavnega knjigovodstva, v tem primeru pa morajo voditi naslednje knjigovodske evidence in listine:

- temeljno poslovno knjigo (glavna knjiga in dnevnik),
- pomožne poslovne knjige (blagajniški dnevnik, analitična evidenca kupcev in dobaviteljev),
- register osnovnih sredstev,
- izpiske o spremembah stanja na računih pri bankah,
- kontni načrt (Sorko, 2008, str. 25).

Vsi dogodki morajo biti zabeleženi v enem mesecu od nastanka, v poslovnih knjigah pa morajo biti podkrepjeni z verodostojnimi listinami. Vse takšne listine morajo biti tam, kjer društvo vodi poslovne knjige. Vodenje poslovnih knjig je prepuščeno društvom, ki jih lahko vodijo na prostih listih, vezane ali v računalniku.

4.3 LETNA POROČILA DRUŠTVA

Letno računovodsko poročilo, ki se nanaša na posamezno poslovno leto, je sestavljeno iz letnih računovodskih izkazov ter njihovih pojasnil.

Letno računovodsko poročilo skupaj s poslovnim poročilom sestavlja letno poročilo podjetja, ki je prvenstveno namenjeno obveščanju lastnikov o uspešnosti poslovanja podjetja v preteklem poslovnem letu (Hočevnar, 2006, str. 179). Zakon o društvih (61/2006) v svojem 26. členu določa, da mora društvo za poslovno leto, ki je enako koledarskemu, izdelati letno poročilo, ki vsebuje:

- bilanco stanja,
- izkaz poslovnega izida,
- računovodska pojasnila,
- poročilo o poslovanju društva.

Poročilo za preteklo leto mora društvo do 31. marca tekočega leta predložiti Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (krajše AJPES). Letna poročila lahko društva predložijo prek spletnega portala www.ajpes.si ali na papirju. V primeru statusne spremembe ali prenehanja društva pa mora društvo poročilo predložiti v dveh mesecih po spremembi ali prenehanju. Pri oddajanju v letu 2009 pa se uvaja novost pri predložitvi letnih poročil za leto 2008. Ukinjena je možnost predložitve podatkov iz letnih poročil na poenotenih obrazcih društev na elektronskem mediju, ohranja pa se Excel preglednica za lokalni vnos podatkov, iz katere se lahko izdelata XML datoteka, ki se uvozi v spletno aplikacijo na spletnem portalu AJPES.

4.3.1 Bilanca stanja

Bilanca stanja prikazuje stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ob koncu koledarskega leta (Babič, 1997, str. 154). Na eni strani izkazuje premoženjsko podobo z izkazovanjem sredstev, na drugi strani pa lastniško podobo z izkazovanjem obveznosti do virov sredstev (Turk, 2001, str. 445). Iz razmerij med posameznimi sredstvi in viri sredstev, predvsem glede na njihovo ročnost in glede na obveznost vrnitve, pa lahko izračunamo kazalce, ki kažejo na določene značilnosti poslovanja neprofitne organizacije:

- plačilno sposobnost,
- finančno stabilnost,
- vrednost trajnih virov (Žnidaršič Kranjc, 1996, str. 74).

V bilanci stanja uresničujemo temeljno načelo gospodarjenja. Bilance stanja so po obliki in vsebini predpisane z gospodarskimi predpisi, ki jih dopolnjujejo

računovodski standardi, če imamo v mislih zahteve zunanjih uporabnikov tovrstnih informacij (Turk, 2001, str. 448).

SRS 33 določa, da bilanco stanja sestavljajo najmanj postavke, navedene v tabeli 4:

Tabela 4: Postavke v bilanci stanja

Sredstva	Obveznosti do virov sredstev
<ul style="list-style-type: none"> · Dolgoročna sredstva – Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve – Opredmetena osnovna sredstva – Naložbene nepremičnine – Dolgoročne finančne naložbe – Dolgoročne poslovne terjatve – Odložene terjatve za davek · Kratkoročna sredstva – Sredstva (skupina za odtujitev) za prodajo – Zaloge – Kratkoročne finančne naložbe – Kratkoročne poslovne terjatve – Denarna sredstva · Kratkoročne aktivne časovne razmejitve 	<ul style="list-style-type: none"> · Sklad – Društveni sklad – Presežek iz prevrednotenja · Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve · Dolgoročne obveznosti – Dolgoročne finančne obveznosti – Dolgoročne poslovne obveznosti – Odložene obveznosti za davek · Kratkoročne obveznosti – Obveznosti, vključene v skupino za odtujitev – Kratkoročne finančne obveznosti – Kratkoročne poslovne obveznosti – Kratkoročni dolgovi do članov · Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

Vir: SRS 33

Sredstva

Sredstva lahko urejamo na več načinov:

- po načelu naraščajoče likvidnosti bomo v bilanci stanja najprej prikazali tista sredstva, ki so najbolj oddaljena od likvidnih sredstev, na koncu pa najbolj likvidna, to je denar;
- po načelu padajoče likvidnosti bomo denar prikazali na začetku, na koncu pa najmanj likvidna sredstva (Hočevnar, 2006, str. 220).

Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve zajemajo knjigovodsko vrednost neopredmetenih sredstev na dan bilanciranja, ki je razlika med njihovo nabavno vrednostjo in njihovim nabranim popravkom vrednosti, ter knjigovodsko vrednost dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev. V tej postavki se izkažejo tudi predujmi, dani za nakup neopredmetenih sredstev (SRS02).

Opredmetena osnovna sredstva zajemajo knjigovodsko vrednost opredmetenih osnovnih sredstev na dan bilanciranja, ki je razlika med njihovo nabavno vrednostjo in njihovim nabranim popravkom vrednosti. V tej postavki se izkažejo tudi predujmi, dani za nakup opredmetenih osnovnih sredstev. Opredmetena osnovna sredstva so

zemljišča, zgradbe, proizvodjalna oprema, druga oprema in biološka sredstva (SRS01).

Naložbene nepremičnine zajemajo knjigovodsko vrednost opredmetenih naložbenih nepremičnin na dan bilanciranja, ki je razlika med njihovo nabavno vrednostjo in njihovim nabranim popravkom nabavne vrednosti. V tej postavki se izkažejo tudi predujmi, dani za nakup naložbenih nepremičnin. Naložbena nepremičnina je nepremičnina, posedovana, da bi prinašala najemnino in/ali povečevala vrednost dolgoročne naložbe (SRS06).

Dolgoročne finančne naložbe zajemajo knjigovodsko vrednost dolgoročnih finančnih naložb na dan bilanciranja. Tisti zneski dolgoročnih finančnih naložb, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani, se izkažejo med kratkoročnimi finančnimi naložbami (SRS03).

Dolgoročne poslovne terjatve zajemajo knjigovodsko vrednost dolgoročnih poslovnih terjatev na dan bilanciranja. Tisti zneski dolgoročnih poslovnih terjatev, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani, se izkažejo med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami. Terjatve so na premoženjskopравnih in drugih razmerjih zasnovane pravice zahtevati od določene osebe plačilo dolga, dobavo kakih stvari ali opravitev kake storitve (SRS05).

Odložene terjatve za davek zajemajo knjigovodsko vrednost odloženih terjatev za davek.

Sredstva (skupina za odtujitev) za prodajo so nekratkoročna sredstva (skupina za odtujitev), za katerih (katere) knjigovodsko vrednost se utemeljeno predvideva, da bo poravnana predvsem s prodajo v naslednjih dvanajstih mesecih in ne z nadaljnjo uporabo.

Zaloge zajemajo knjigovodsko vrednost zalog materiala in trgovskega blaga ter zalog proizvodov, nedokončane proizvodnje in nedokončanih storitev na koncu obračunskega obdobja. Zaloge so praviloma sredstva v opredmeteni obliki, ki bodo porabljena pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev oziroma pri proizvodjanju za prodajo ali prodana v okviru rednega poslovanja. Zaloga materiala zajema količine v skladišču, dodelavi in predelavi pa tudi na poti od dobavitelja, če jih je kupec že prevzel. Kot material se lahko šteje tudi drobn inventar z dobo koristnosti do leta dni, lahko pa tudi tisti z dobo koristnosti več kot leto dni, če njegova posamična nabavna cena ne presega petsto evrov. Zaloga v postopku proizvodjanja zajema nedokončano proizvodnjo in polproizvode (SRS04).

Kratkoročne finančne naložbe zajemajo knjigovodsko vrednost kratkoročnih finančnih naložb na dan bilanciranja. V tej postavki se izkažejo tudi tisti zneski dolgoročnih finančnih naložb, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Kratkoročne poslovne terjatve zajemajo knjigovodsko vrednost kratkoročnih terjatev do članov, razen kratkoročnih finančnih naložb, kratkoročnih terjatev do kupcev in drugih kratkoročnih poslovnih terjatev. V tej postavki se izkažejo tudi tisti zneski knjigovodske vrednosti dolgoročnih poslovnih terjatev, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Denarna sredstva zajemajo denarna sredstva na računih, prek katerih društvo posluje, depozite na takojšnji odpoklic, prejete čeke in gotovino v blagajni ter izdane čeke kot odbitno postavko (SRS07).

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve zajemajo zneske kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev na dan bilanciranja.

Obveznosti od virov sredstev pa v bilanci stanja razporejamo po načelu zapadlosti. Načelo zapadlosti upošteva rok zapadlosti posamezne vrste obveznosti do virov sredstev. Zopet lahko uporabimo načelo naraščajoče ali načelo padajoče zapadlosti (Hočevár, 2006, str. 220).

Obveznosti do virov

Desna stran bilance stanja izkazuje obveznosti do virov, ki prikazujejo lastniško podobo.

Društveni sklad zajema znesek ustanovne vloge, presežka prihodkov, razporejenega za določene namene, nerazporejenega presežka prihodkov in nepokritega presežka odhodkov (odbitna postavka). Če je znesek nepokritega presežka odhodkov večji od zneska preostalih sestavin društvenega sklada, se razlika izkaže kot postavka, ki zmanjšuje obveznosti do virov sredstev.

Presežek iz prevrednotenja zajema nabrane zneske iz prevrednotenja sredstev.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve zajemajo zneske rezervacij, oblikovanih z vnaprejšnjim vračunavanjem stroškov oziroma odhodkov, in zneske dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev (SRS10).

Dolgoročne finančne obveznosti zajemajo zneske dobljenih dolgoročnih posojil na podlagi posojilnih pogodb in izdanih dolgoročnih dolžniških vrednostnih papirjev na dan bilanciranja. Tisti zneski dolgoročnih finančnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani, se izkažejo med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi.

Dolgoročne poslovne obveznosti zajemajo zneske dobljenih dolgoročnih blagovnih kreditov in drugih dolgoročnih poslovnih dolgov na dan bilanciranja. Tisti zneski dolgoročnih poslovnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani, se izkažejo med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi (SRS09).

Odložene obveznosti za davek zajemajo zneske obdavčljivih začasnih razlik.

Obveznosti, vključene v skupino za odtujitev, so zneski obveznosti, ki so povezani s sredstvi (skupino za odtujitev) za prodajo.

Kratkoročne finančne obveznosti zajemajo zneske dobljenih kratkoročnih posojil na podlagi posojilnih pogodb ter izdanih kratkoročnih dolžniških vrednostnih papirjev na dan bilanciranja. Zajemajo tudi tiste zneske dolgoročnih finančnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Kratkoročne poslovne obveznosti zajemajo zneske kratkoročnih dolgov do članov in dobaviteljev, kratkoročnih dolgov do kupcev za prejete predujme in varščine ter drugih kratkoročnih dolgov iz poslovanja na dan bilanciranja. Zajemajo tudi tiste zneske dolgoročnih poslovnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani. Kratkoročni dolgovi so pripoznane obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, ki jih je treba najkasneje v letu dni vrniti oziroma poravnati, zlasti v denarju. Kratkoročni dolgovi so finančni ali poslovni (SRS11).

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve zajemajo zneske kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev na dan bilanciranja. Kratkoročne časovne razmejitve so terjatve in druga sredstva ter obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih pojavili v letu dni in katerih nastanek je verjeten, velikost pa zanesljivo ocenjena; terjatve in obveznosti se nanašajo na znane ali še ne znane pravne oziroma fizične osebe, do katerih bodo tedaj nastale prave terjatve in dolgovi, s sredstvi pa so mišljeni proizvodi ali storitve, ki jih bodo bremenile (SRS12).

4.3.2 Izkaz poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje prihodke in odhodke podjetja v določenem obdobju ter ustvarjeni poslovni izid, dobljen na podlagi razlike med prihodki in odhodki. Izkaz poslovnega izida nam kaže uspešnost poslovanja podjetja v določenem obdobju. Izkaz poslovnega izida je dinamičen računovodski izkaz, saj se nanaša na obdobje in ne na določen časovni trenutek (Hočevar, 2006, str. 222). Izkaz poslovnega izida nam torej ne daje odgovora na vprašanje, kako se spreminjajo denarna sredstva v obdobju, ampak prikazuje uspešnost poslovanja v obdobju skozi ustvarjene prihodke, nastale odhodke in doseženi poslovni izid (Hočevar, 2006, str. 223).

SRS pravi da, izkaz poslovnega izida sestavljajo najmanj postavke, navedene v tabeli 5.

Tabela 5: Postavke v izkazu poslovnega izida

Prihodki	Stroški
Prihodki od dejavnosti	Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga
Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	Stroški storitev
Donosi od dejavnosti	Stroški dela
Finančni prihodki	Dotacije drugim pravnim osebam
Drugi prihodki	Odpisi vrednosti
Presežek odhodkov obračunskega obdobja	Drugi odhodki iz dejavnosti
Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj	Finančni odhodki
	Drugi odhodki
	Davek od dohodkov
	Odloženi davki
	Presežek prihodkov obračunskega obdobja

Vir: SRS 33

Prihodki

Na strani prihodkov v izkazu poslovnega izida najdemo naslednje vrste prihodkov:

Prihodki od dejavnosti zajemajo zneske članarin, prostovoljnih prispevkov članov, dotacij iz fundacij oziroma ustanov, dotacij iz proračunskih sredstev, donacij pravnih in fizičnih oseb, prihodkov od prodaje materiala, proizvodov, trgovskega blaga in storitev ter drugih prihodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti, ki se nanašajo na obračunsko obdobje (SRS33). V društvih prihodke od dejavnosti v veliki meri predstavljajo članarine in nekaj malega prispevki članov. Društva, ki kandidirajo na razpisih različnih vladnih organizacij, pa sem prištejejo še dotacije iz proračunskih sredstev. Prav tako se pojavljajo donacije pravnih in fizičnih oseb, vendar je teh v dobi kapitalizma in sploh v času recesije zelo malo.

Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev je razlika med (večjo) vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na začetku obračunskega obdobja ter vrednostjo teh zalog na koncu obračunskega obdobja (SRS33).

Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve so proizvodi, ki jih ustvari društvo, ali storitve, ki jih opravi društvo, in nato zajame med svoja opredmetena osnovna sredstva ali neopredmetena sredstva (SRS33).

Donosi od dejavnosti se ugotovijo tako, da se poslovni prihodki popravijo za razliko med (večjo) vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih

proizvodov in storitev na koncu obračunskega obdobja ter vrednostjo teh zalog na začetku obračunskega obdobja (SRS33).

Finančni prihodki zajemajo zneske obresti in drugih finančnih prihodkov, ki se nanašajo na obračunsko obdobje.

Drugi prihodki zajemajo zneske neobičajnih postavk, popisnih presežkov in dobičkov, nastalih pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, ter druge podobne postavke. Med drugimi prihodki se izkazujejo tudi prevrednotovalni prihodki, nastali ob odpravi oslabitve sredstev.

Presežek odhodkov obračunskega obdobja je razlika med (večjimi) odhodki in prihodki v obračunskem obdobju.

Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj zajema tisti znesek presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj, ki ga društvo nameni za pokrivanje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja.

Stroški

Prihodkom nasproti pa stojijo stroški različnih vrst.

Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga se ugotovijo tako, da se od vrednosti zalog na začetku obračunskega obdobja, povečane za vrednost nabav v obračunskem obdobju, odšteje vrednost zalog na koncu obračunskega obdobja.

Povečanje vrednosti zalog proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev je razlika med (večjo) vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na koncu obračunskega obdobja ter vrednostjo teh zalog na začetku obračunskega obdobja (SRS33). Pri manjših družtvih ponavadi ta postavka ostaja prazna, društva se v veliki večini ukvarjajo s storitvami, ki se v večini poravnajo takoj po koncu opravljene storitve.

Stroški storitev zajemajo vrednosti v obračunskem obdobju opravljenih storitev drugih pravnih in fizičnih oseb, ki bremenijo poslovni izid v obračunskem obdobju. (Ministrstvo za finance pojasnjuje, da se v primerih, ko fizična oseba sodeluje v dejavnostih društev in njihovih zvez zaradi uresničevanja ciljev oz. namenov, zaradi katerih so društva ustanovljena ne pa v okviru opravljanja gospodarskih dejavnosti in v zvezi s tem prejme le povračilo stroškov do velikosti, določene z uredbo vlade, šteje, da ne gre za opravljanje storitev, zato se od takšnega izplačila ne obračuna davek od osebnih prejemkov; v praktičnem delovanju to v družtvih poznamo kot vračilo materialnih stroškov). Med stroške storitev se štejejo tudi stroški po pogodbah o delu, avtorski honorarji ipd.

Stroški dela zajemajo zneske plač, nadomestil plač, kolikor bremenijo društvo, dajatev v naravi, vrednosti daril in nagrad zaposlencem, prejemkov ali povračil, ki pripadajo zaposlencem na podlagi delovnega razmerja, ter dajatev, ki se obračunavajo od naštetih prejemkov in bremenijo društvo.

Dotacije drugim pravnim osebam zajemajo zneske sredstev, ki jih društvo prenese drugim pravnim osebam skladno z nameni, za katere je ustanovljeno.

Odpisi vrednosti zajemajo zneske stroškov amortizacije, prevrednotovalnih poslovnih odhodkov pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih ter prevrednotovalnih poslovnih odhodkov pri drugih postavkah.

Finančni odhodki zajemajo zneske obresti, popravkov oziroma odpisov finančnih naložb in drugih finančnih odhodkov, ki bremenijo prihodke v obračunskem obdobju.

Drugi odhodki zajemajo zneske neobičajnih postavk, popisnih primanjkljajev, popravkov sredstev, izgub, nastalih pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, in drugih podobnih postavk ter zneske dajatev, razen tistih, ki sodijo med stroške dela ali se vračunavajo v nabavno (nakupno) vrednost pridobljenih materiala, storitev, blaga ter opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Davek od dohodkov pravnih oseb je znesek obveznosti za plačilo tega davka, ki ga ugotovi društvo za obračunsko obdobje.

Presežek prihodkov obračunskega obdobja je razlika med (večjim) zneskom prihodkov in zneskom odhodkov v obračunskem obdobju, zmanjšana za obračunani davek od dohodkov pravnih oseb.

V skladu z navodilom AJPES-a je letni obračun, ki ga predloži društvo za statistične namene, po vsebini enak izkazoma po SRS 33. Društva morajo davčni upravi RS v skladu z Zakonom o davčnem postopku predložiti obrazec za obračun davka od dobička pravnih oseb ter priložiti bilanco stanja in izkaz uspeha za preteklo obračunsko obdobje.

4.3.3 Pojasnila k računovodskim izkazom

Pojasnila k bilanci stanja podrobneje razčlenjujejo posamezne postavke sredstev in obveznosti do virov sredstev. Podjetje se samo odloči, katere postavke bo podrobneje pojasnilo, obvezno pa morajo biti v pojasnilih prikazani podatki o nabavni vrednosti, popravku vrednosti in neodpisani vrednosti dolgoročnih sredstev (Hočevar, 2006, str. 219). Društvo v računovodskem poročilu razkrije predvsem tiste kategorije, ki so določene v pravilniku. Razkritja posameznih računovodskih kategorij si lahko sledijo v istem zaporedju kot postavke v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida (Šajn, 2008, str. 48).

Pojasnila računovodskih izkazov obsegajo:

- katere Slovenske računovodske standarde društvo uporablja (npr. SRS 33),
- pojasnilo glede vodenja knjig (enostavno, dvostavno ali poenostavljeno),
- način vodenja knjigovodstva za pridobitno in nepridobitno dejavnost (po dejanskih stroških ali odstotkovno),
- pojasnila glede računovodskih usmeritev:
 - podatke o neporavnanih terjatvah skupaj z ukrepi za poravnavo,
 - podatke o obveznostih, ki so do konca leta zapadle v plačilo, a niso bile poravnane in vzroki za neplačila,
 - podatke o sredstvih, ki so bila vložena v osnovna sredstva,
 - podatke o naložbah denarnih sredstev,
 - drugi podatki, za katere društvo meni, da so pomembni za predstavitev poslovanja in premoženjskega stanja,
- podatki glede notranjega finančnega nadzora v društvu (priporočila računovodskega servisa, ki za MZT opravlja računovodske storitve).

V pojasnilih k izkazom Mestne zveze tabornikov v letnem poročilu za leto 2008 je navedeno, da je dejavnost društva praviloma nepridobitna. Pridobitno dejavnost društvo opravlja le kot dopolnilno dejavnost v skladu s svojimi nameni in cilji. Stroškov društvo ne vodi ločeno za obe dejavnosti, pač pa razdeli sorazmerni del na obe dejavnosti.

4.3.4 Poročilo o poslovanju društva

Vsebina poslovnega poročila opisuje dosežke in probleme pri poslovanju društva v proučevanem obdobju. Društvo samo določi vsebino poslovnega poročila, ki je prilagojena področju, na katerem društvo deluje, in je primerljiva s poslovnimi poročili društev, ki delujejo na enakem področju (Šajn, 2008, str. 48). Poslovno poročilo naj bi vsebovalo:

- splošni del (predstavitev društva, kratek opis razvoja, vodstvo, najpomembnejši organi, predstavitev dejavnosti);
- posebni del (poročilo o izvedbi programov, dejavnosti, projektov);
- zaključni del (datum sprejetja letnega poročila, datum sestavitve poslovnega poročila in podpis odgovornih oseb; priporočila računovodskega servisa, ki za MZT opravlja računovodske storitve).

5 MESTNA ZVEZA TABORNIKOV – LJUBLJANA

Taborniška organizacija je v prestolnici ena največjih in najbolj številnih mladinskih dejavnosti, saj ima Mestna zveza tabornikov (MZT) skupaj več kot 1800 članov. Taborništvo je dejavnost in je način življenja, ki z vzgojno-izobraževalnim pristopom ponuja osebno rast mladih na področju fizičnega, emotivnega in duhovnega razvoja.

5.1 PREDSTAVITEV DRUŠTVA

Osnovni namen Mestne zveze tabornikov (v nadaljevanju MZT) je pomoč rodovom, torej taborniškim enotam, ki jo sestavljajo. Tako se predstavniki MZT ukvarjamo predvsem s organizacijo večjih taborniških akcij, izobraževanjem novega kadra ter zagovarjamo interese tabornikov in taborništva na območju prestolnice. Smo del vseslovenske taborniške organizacije, imenovane Zveza tabornikov Slovenije, ki je članica mednarodne taborniške organizacije World Organization of Scout Movement, ki združuje več kot 25 milijonov tabornikov in skavtov z vsega sveta. MZT je prostovoljna in nepolitična organizacija in ima status društva v javnem interesu. Prvi člen statuta Mestne zveze tabornikov – Ljubljana pravi, da je MZT prostovoljno, mladinsko, vzgojno in nestransko združenje taborniških rodov in drugih društev, odprto vsem, in da deluje v skladu z namenom, principi in metodo svetovnega skavtskega gibanja. Drugi člen navaja, da MZT deluje na območju Mestne občine Ljubljana. Sedež MZT je v Ljubljani, Parmova ulica 33.

Programske aktivnosti izvajamo tako v naravi kot v strnjениh naseljih, naši člani pa se udeležujejo tedenskih srečanj s svojim vodnikom ter eno- ali večdnevni aktivnosti ob koncu tedna. Naš cilj je otrokom in mladim ponuditi čim bolj pester in kakovosten program ter kvalitetno izobraževanje, ki jim bo koristilo pri njihovem odraščanju in tudi v kasnejšem življenju. Začetnik taborništva v prestolnici je predvojni skavt in profesor Pavel Kunaver, ki je kmalu po koncu vojne kot prvo popoldansko aktivnost mladih zunaj šolskih klopi ustanovil prirodoslovni krožek. Nekaj mesecev kasneje so člani tega krožka ustanovili prvo taborniško enoto, Zmajev rod, ki je imela že ob ustanovitvi štiristo članov. Tej so se kmalu pridružile še druge, tako da se je v mestu kmalu razvilo močno taborniško gibanje, ki ga nadaljujemo še danes. MZT je bila ustanovljena 8. februarja 1996. Ob sodelovanju z drugimi mladinskimi organizacijami in institucijami sodelujemo v družbeno-aktualnih projektih, povezanih z osebnim razvojem, položajem mladih in njihovimi težavami. Odlično sodelujemo z Mestno občino Ljubljana, mestnim Uradom za mladino, Civilno zaščito, Zvezo tabornikov Slovenije, Mladinskim svetom Ljubljana in drugimi organizacijami.

5.2 VIZIJA

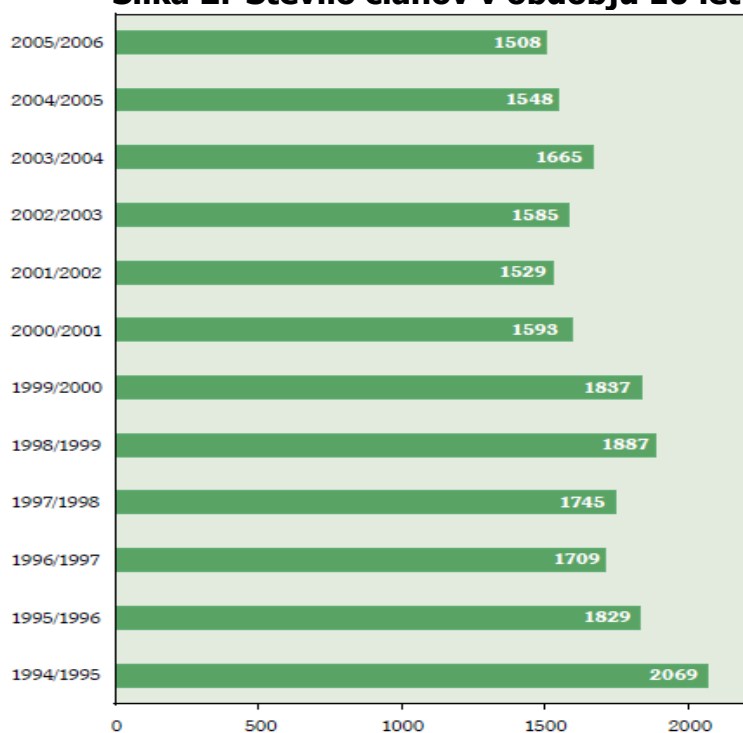
Poslanstvo Mestne zveze tabornikov – Ljubljana je prispevati k vzgoji mladih s pomočjo vrednostnega sistema, na osnovi katerega se lahko ljudje polno uresničijo kot posamezniki in tvorno delujejo v družbi. Organizacija cilje dosega tako, da:

- mlade v celotnem obdobju njihovega oblikovanja vključuje v neformalen vzgojni proces,
- uporablja svojstveno metodo, kjer je vsak posameznik glavni dejavnik svojega razvoja v samostojno, solidarno, odgovorno in angažirano osebo,
- pomaga mladim zgraditi vrednostni sistem, ki temelji na duhovnih, družbenih in osebnih načelih, izraženih v skavtski prisegi in zakonih.

5.3 PRETEKLO DELOVANJE

Ideja o ustanovitvi Mestne zveze tabornikov Ljubljana je tlela že od davnega leta 1966. Ker je bila tedaj Ljubljana razdeljena na posamezne občine, so rodovi za sredstva kandidirali v občini, v kateri so delovali. Glavna naloga, zaradi katere bi ustanovili skupno organizacijo na ravni mesta, je bila pridobivanje sredstev. Ko je leta 1993 Ljubljana iz tedanjih petih občin ustanovila eno skupno občino, je bil izpolnjen glavni pogoj za ustanovitev MZT. Seveda so k ustanovitvi MZT vodili iniciativni odbor v letu 1995 še drugi, morda nič manj pomembni razlogi, med katere seveda spada tudi izvajanje izobraževanja za potreben operativni kader v rodovih, pri čemer mislim predvsem na usposabljanje vodnikov. Ob organiziranju nekaterih skupnih akcij s ciljem medsebojnega druženja, izmenjave izkušenj pa tudi strokovnega izpopolnjevanja s področja taborništva pa se je izkazalo, da lahko MZT tudi operativno in strokovno pomaga rodovom. Kot velika večina organizacije je imela tudi MZT padce v svojem delovanju. Utujenost, včasih celo naveličanost nekaterih članov organov MZT po drugem ali celo tretjem zaporednem mandatu je povzročila zastoj v delu, predvsem v drugi polovici leta 2001. MZT že od samega pričetka delovanja zasleduje potrebe mladih v mestu, ki se nemalokrat v mnogočem razlikujejo od potreb mladih s podeželja. V mestu se MZT kot tudi sami rodovi srečujejo z množično konkurenco in poplavo drugih interesnih društev, ki jih v takem obsegu ni najti v drugih delih Slovenije, zato članstvo v organizaciji pada, kar je razvidno tudi iz slike številka 2. Navkljub vsemu MZT ohranja svoje delo v skladu s temeljnimi načeli skavtskega gibanja.

Slika 2: Število članov v obdobju 10 let

Vir: Vičič, 2006

Program akcij MZT organizira izvršni odbor (IO) MZT s pomočjo posameznikov in rodov, članov MZT. Vloga članov IO je pri organizaciji akcij zelo različna, prevladuje vloga tehnične pomoči in podpore. MZT je imela na svojih 86 akcijah med letoma 1996 in 2005 14.630 udeležencev. Ugotavljamo, da za izvedbo aktivnosti v enem letu porabimo kar 7485 prostovoljnih ur. Samo za primerjavo: to je toliko časa, kot ga porabijo skoraj štiri redno zaposleni, če hodijo med letom vsak dan v službo. V številki je vključeno samo delo na konkretnih akcijah, brez časa, porabljenega pri delovanju rednih organov MZT, in časa, porabljenega za sodelovanja na sestankih in aktivnostih pri drugih organizacijah. MZT podobno kot pri drugih aktivnostih tudi pri izobraževanju rodovom daje podporo. V lastni izvedbi je v tem obdobju organizirala več kot šestdeset izobraževalnih aktivnosti s skoraj 1400 udeleženci. MZT si delovanja brez sodelovanja z drugimi organizacijami ne predstavlja. Sodelovanje poteka na različnih področjih, sodelujemo pa z zelo različnimi organizacijami. Sodelovanje z Uradom MOL za zaščito in reševanje je v tem obdobju potekalo pri izvajanju aktivnosti, o katerih so nas obvestili praktično le kakšen teden pred izvedbo, v večini primerov je bila to udeležba na vaji reševalnih psov, z njihovo pomočjo pa smo rodovom omogočili izposojiti manjkajoče opreme za taborjenja in druge akcije. S Slovensko vojsko že leta tvorno sodelujemo. Vsako leto na podlagi naše koordinacije SV organizira kamionske prevoze opreme na letnih taborjenj ljubljanskih rodov in z njih. Sodelovanje z Mestno občino Ljubljana se vsako leto še izboljšuje. Sodelovanje z zunanji organizacijami se je bistveno povečalo. Predvsem na račun akcije Taborniškega feštivala, kjer je v zadnjem letu sodelovalo več kot deset vladnih in nevladnih organizacij. Uspešno smo tako sodelovali z: Amnesty International Slovenije, Zvezo prijateljev mladine Ljubljana, ZOO Ljubljana, Slovensko filantropijo, Društvom za razvijanje preventivnega in

prostovoljnega dela, Društvom ustvarjalnih procesov, Ljubljansko mrežo info točk za mlade, Gorsko reševalno službo, s prostovoljnimi gasilskimi društvi, Unicefom. Prav tako se je zelo izboljšalo sodelovanje z Mladinskim svetom Ljubljane.

5.4 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA DRUŠTVA

Deveti člen statuta MZT določa da, so člani MZT taborniški rodovi in druge mladinske organizacije s sorodnimi cilji in programom s sedežem v Mestni občini Ljubljana, ki podpišejo pristopno izjavo, predložijo sklep najvišjega organa društva o vključitvi v MZT in delujejo v skladu s tem statutom in pravilniki MZT. Člani MZT in njihovi znaki so vidni na sliki 3.

Slika 3: Člani MZT

Vir: Vičič, 2006

Organi MZT so:

- a) starešinstvo MZT,
- b) izvršni odbor MZT,
- c) nadzorni odbor MZT,
- d) disciplinska komisija MZT.

Starešinstvo MZT je najvišji organ, ki se sestaja vsaj enkrat na leto, sklicuje ga starešina MZT. Sestavljajo ga delegati rodov – praviloma starešine in načelniki rodov oziroma njihovi namestniki, člani izvršnega in nadzornega odbora ter disciplinske komisije MZT.

Izvršni odbor MZT (v nadaljnjem besedilu IO) vodi delo med dvema sestankoma starešinstva v skladu z dogovorjenim programom. Izvršni odbor MZT sestavlja največ deset članov, med katerimi so: starešina MZT, načelnik MZT, načelnik MZT za finančno-materialne zadeve, načelnik MZT za podporo, načelnik MZT za promocijsko dejavnost, načelnik MZT za vzgojo kadrov in načelnik MZT za program.

Starešina MZT predstavlja in zastopa MZT. Izvoli ga starešinstvo MZT.

Načelnik MZT je operativni vodja MZT.

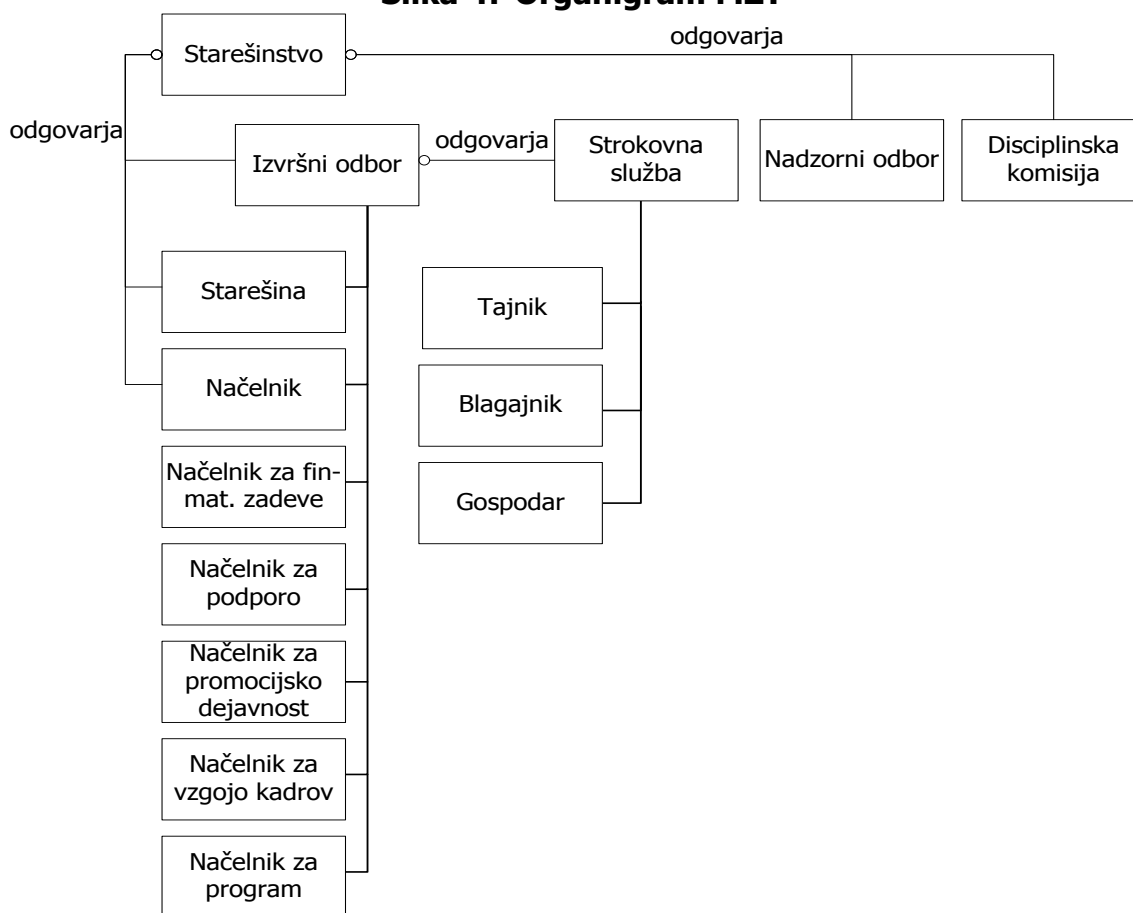
Strokovna služba MZT skrbi za redno delovanje MZT. Na strokovno službo se ne morejo prenašati pravice, pooblastila in odgovornosti MZT in njenih organov. Strokovno službo MZT sestavljajo: tajnik MZT, ki je vodja strokovne službe, blagajnik MZT in gospodar MZT.

Nadzorni odbor MZT ima tri člane, ki izmed sebe izvolijo predsednika. Spremlja delo izvršnega odbora MZT in drugih organov MZT, nadzoruje finančno in materialno poslovanje MZT in ukrepa ob nepravilnostih. O svojih ugotovitvah poroča starešinstvu MZT, ki mu je za svoje delo odgovoren. Pripombe in predloge glede poslovanja in delovanja MZT mora takoj posredovati IO MZT, ki je dolžan o njih razpravljati in do njih zavzeti stališča.

Disciplinska komisija MZT ima tri člane, ki izmed sebe izvolijo predsednika. Sestaja se po potrebi na podlagi pisnih zahtev članov ali organov MZT.

Člani organov MZT so voljeni za dve leti. Kandidati za katerokoli funkcijo v MZT so lahko večkrat izvoljeni. Slika 4 prikazuje povezave med organi MZT.

Slika 4: Organigram MZT

Vir: Statut Mestne zveze tabornikov, Ljubljana

5.5 DEJAVNOST MESTNE ZVEZE TABORNIKOV LJUBLJANA

Povezovanje med enotami v Ljubljani je cilj našega delovanja. Z organiziranjem skupnih akcij se 1800-članska množica tabornikov med seboj spoznava, izobražuje, družijo in predvsem zabava. Svoje aktivnosti želimo približati meščanom, tako se ukvarjamo z različnimi aktivnostmi. Taborniški vod sodeluje tudi v Enoti za zaščito in reševanje mestne občine Ljubljana, ki ji večkrat priskočimo na pomoč s prostovoljci. Program akcij MZT IO MZT organizira s pomočjo posameznikov in rodov, članov MZT. Vloga članov IO je pri organizaciji akcij zelo različna, prevladuje vloga tehnične pomoči in podpore. Zelo pomembno področje, ki ga pokrivamo, je tudi izobraževanje kadra. V zadnjih letih je MZT izpopolnila vodniški tečaj in predstavlja odlično osnovo za bodoče vodnike v naši organizaciji. Poleg tega tečaja MZT omogoča voditeljem stalno izobraževanje in izpopolnjevanje za delo z mladimi v obliki posvetov, delavnic in vodniških srečanj. V lastni izvedbi je v dosedanjem obdobju organizirala več kot šestdeset izobraževalnih aktivnosti s skoraj 1400 udeleženci. MZT v letu organizira približno 15 akcij in ima več kot dva tisoč udeležencev, v tabeli 6 so prikazane aktivnosti v letu 2008.

Tabela 6: Izvedene aktivnosti Mestne zveze tabornikov Ljubljana v letu 2008

Datum	Akcija	Lokacija	Število udeležencev + vodstva
17. januar 08	Delavnica uspešnega pisanja projektov	Ljubljana, prostori Društva tabornikov rod Bičkova skala	15 + 2
19. in 20. januar 2008	Izobraževalni seminar za vodnike	Bohinj, Gozdna šola Zveze tabornikov Slovenije	27 + 8
7. februar 2008	MZT žur	Ljubljana, Emonska klet	315 + 5
8. marec 2008	Seminar spletne strani	Ljubljana, prostori podjetja SRC	24 + 2
15. marec 2008	GG race	Nadgorica pri Beričevem	115 + 29
19. april 2008	Taborniški feštil	Ljubljana, Park Tivoli	1100 + 200
13. marec in 17. maj 2008	Srečanje vodij in organizatorjev vodniških tečajev II.del	Ljubljana, prostori Društva tabornikov rod Beli Bober	14 + 3
24. maj 2008	Žaboboj	Ljubljana, Podutik, Pržan	120 + 30
januar–maj 2008	Prenova preizkušenj stopnjevalnega programa	Ljubljana	30
9.–16. avgust 2008	Vodniški tečaj za vodnike gozdovalnikov in gozdovalnic (otroci predmetne stopnje OŠ)	Osilnica, taborni prostor Društva tabornikov rod Rožnik	10 + 7
17.–28. avgust 2008	Vodniški tečaj za vodnike medvedkov in čebelic (otroci razredne stopnje OŠ)	Osilnica, taborni prostor Društva tabornikov rod Rožnik	34 + 15
12.–13. september 2008	Srečanje načelnikov ljubljanskih rodov	Logatec	17 + 3
4. oktober 2008	Vesela srečanja	Ljubljana, Osnovna šola Koseze	350 + 30
15. november 2008	Fotoorientacija	Ljubljana, center	300 + 25
29. november 2008	Srečanje vodij in organizatorjev vodniških tečajev I. del	Ljubljana, prostori Društva tabornikov rod Močvirski tulipani	19 + 2
SKUPNO ŠTEVILO UDELEŽENCEV IN VODSTVA			2851

Vir: Končno poročilo za URSM 2008

MZT ima v statutu v 8. členu opredeljene svoje naloge in odgovornosti; MZT na območju delovanja opravlja naslednje naloge:

- a) spremljanje in usklajevanje dela rodov,
- b) organiziranje in vodenje akcij MZT,
- c) pomoč rodovom pri izvajanju programa,
- d) skrb za vzgojo kadra,
- e) skrb za oskrbovanje članov s potrebno skupno in osebno opremo,
- f) ustanavljanje stalnih in občasnih komisij, drugih delovnih teles ter usklajevanje njihovega dela,
- g) predlaganje posameznikov in rodov za priznanja in odlikovanja,
- h) reševanje drugih nalog, ki zadevajo taborništvo na ravni mesta,
- i) zagotovitev predstavnikov MZT v komisijah in drugih organih Zveze tabornikov Slovenije,
- j) organiziranje športnih, kulturnih in zabavnih aktivnosti,
- k) organiziranje promocijskih aktivnosti za popularizacijo taborništva,
- l) sodelovanje z drugimi mladinskimi združenji.

5.6 FINANČNO MATERIALNO POSLOVANJE

Kot je praviloma v navadi, imajo društva svoje pravilnike o finančno materialnem poslovanju. Prav tako ima MZT v 24. členu svojega statuta opredeljeno, da se finančno materialno poslovanje MZT vodi po pravilniku o finančno-materialnem poslovanju MZT, ki mora biti v skladu z veljavnim računovodskim standardom za društva in z veljavnimi predpisi. Odredbodajalec za izvrševanje finančnega načrta MZT je starešina MZT. Člani MZT imajo možnost vpogleda v finančno in materialno dokumentacijo ter poslovanje MZT. Za pomoč pri urejanju finančno materialnih zadev lahko MZT zaposli finančnega strokovnjaka v skladu z veljavno zakonodajo. Nepremičnine se lahko kupujejo in prodajajo le na podlagi sklepa starešinstva MZT. Denarna sredstva se oblikujejo iz:

- a) članarin,
- b) dotacij,
- c) subvencij in pomoči,
- d) dohodkov iz materialnih pravic MZT,
- e) sofinanciranja dogovorjenih skupnih akcij,
- f) prispevkov donatorjev,
- g) sponzoriranja,
- h) drugih virov.

MZT razpolaga s finančnimi sredstvi v skladu s programom in finančnim načrtom, ki ju sprejme starešinstvo MZT. Starešinstvo MZT tudi obravnava in sprejme zaključni račun. Če MZT pri opravljanju svoje dejavnosti ustvari presežek prihodkov nad odhodki, ga mora porabiti za izvajanje dejavnosti, za katero je bilo ustanovljeno. MZT se je v preteklem obdobju financirala iz prihodkov lastne dejavnosti (programske in izobraževalne akcije), z dotacijami in donacijami (proračun MOL – Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo, donacije za Taborniški feštilal), s

finančnimi sredstvi odobrenih projektov (Urad za mladino MOL, Urad RS za mladino) in sponzorstev v obliki finančnih in materialnih sredstev (največji delež predstavljajo sponzorstva in materialna sredstva za Taborniški festival). Iz tabele 7 je razvidno število oddanih in odobrenih projektov v preteklih letih. Treba je poudariti, da je bil oddani projekt na Uradu RS za mladino potrjen za triletno obdobje (2006–2008), konec leta 2008 moramo kandidirati s projektom za naslednje obdobje (2009–2012).

Tabela 7: Oddani in odobreni projekti za finančno podporo

Leto	Razpis je objavil	Št. oddanih projektov	Št. odobrenih projektov	Odobrena sredstva
2003	Urad za mladino MOL	11	3	730.000,00 SIT
	Zavod za varstvo okolja	1	0	0,00 SIT
	SKUPAJ 2003:			730.000,00 SIT
2004	Urad za mladino MOL	3	3	700.000,00 SIT
	Urad RS za mladino	3	2	200.000,00 SIT
	Ministrstvo za šolstvo in šport	1	0	0,00 SIT
	SKUPAJ 2004:			900.000,00 SIT
2005	Urad za mladino MOL	3	3	490.000,00 SIT
	Urad RS za mladino	3	2	800.000,00 SIT
	Ministrstvo za šolstvo in šport	1	0	0,00 SIT
	SKUPAJ 2005:			1.290.000,00 SIT
2006	Urad za mladino MOL	3	2	1.100.000,00 SIT
	Urad RS za mladino	1	1	1.910.000,00 SIT
	Ministrstvo za šolstvo in šport	1	0	0,00 SIT
	SKUPAJ 2006:			3.010.000,00 SIT
2007	Urad za mladino MOL	3	2	3.900,00 EUR
	Urad RS za mladino	1	1	9.531,90 EUR
	SKUPAJ 2007:			13.431,90 EUR
2008	Urad za mladino MOL	2	1	2.450,00 EUR
	Urad RS za mladino	1	1	8.448,00 EUR
	SKUPAJ 2008:			10.898,00 EUR
2009	Urad za mladino MOL	5	3	3.525,00 EUR
	Urad RS za mladino	1	1	6.300,00 EUR
	Ministrstvo za šolstvo in šport	1	0	0,00 EUR
	Urad vlade za komuniciranje	1	0	0,00 EUR
SKUPAJ 2009:			9.825,00 EUR	

Vir: Mandatna poročila MZT 02/04, 04/06, 06/08

5.7 ANALIZA POSLOVANJA MESTNE ZVEZE TABORNIKOV LJUBLJANA

V zadnjem času je zakonodaja krepko posegla v finančno poslovanje društev, kamor spadajo tudi taborniške organizacije. Zakonska regulativa zahteva bolj poglobljeno poznavanje davčnih in računovodskih predpisov, predvsem pa veliko več administriranja in – na žalost, več stroškov za računovodske storitve in davke. Društva tabornikov, čeprav je delo v njih prostovoljno, niso več kar praviloma nepridobitne organizacije, pač pa so v velikem delu svojih aktivnosti postala pridobitna in s tem podvržena obdavčitvam. Z vedno novimi zahtevami na pravnem področju in novimi spremenjenimi zakoni o finančnem poslovanju društev se finančno materialna funkcija krepi in dosega pomembnejšo izmed vseh funkcij v društvu. Društva morajo svoja delovanja prilagajati finančno materialnem poslovanju zaradi zaostrenih zahtev na pravnem področju.

5.7.1 Interni zaključni račun

Interni zaključni račun ima prav tako kot večino računovodskih tabel dve strani. Na eni strani so prihodki na drugi odhodki.

Prihodki

Pri prihodkih si večino sredstev zagotovimo s pridobivanjem sredstev na razpisih, v letu 2007 58 odstotkov, v letu 2008 49 odstotkov. Največji delež sredstev dobimo pri Uradu RS za mladino in Uradu za mladino MOL, Oddelek za zaščito in reševanje MOL. Prihodkov s strani proračuna je bilo v letu 2007 17.453,53 evra in v letu 2008 nekoliko manj: 14.727,90 evra. Proračunska sredstva iz razpisov so v MZT glavni vir prihodkov, vendar se opazno krčijo. Specifika delovanja Mestne zveze tabornikov je zelo zahtevna za pridobivanje financ, saj njeno delovanje sega na zelo različna področja in na nobenega tako zelo močno, da bi bila tam močno v vrhu organizacij. MZT poskuša svoje delo usmeriti v kar največ področij in s tem svojim članom zagotoviti raznolikost in vesplošno učenje za življenje. Zato se vključuje v športno, kulturno, naravovarstveno, vzgojno-izobraževalno področje, kar pa, kot že rečeno, otežuje pridobivanje sredstev. Vsakoletno poskušanje s pisanjem projektov pri Mestni občini Ljubljana za sofinanciranje izvajalcev za programe športa spodleti in ne prinese zelenih rezultatov, ker se taborništvo ne kvalificira kot športna panoga, vendar je program MZT namenjen tudi rekreaciji in spodbujanju zdravega življenja s pomočjo športa. Lastna dejavnost, kamor se štejejo programske akcije in izobraževanja v naši izvedbi, na katerih se zaračuna akontacija za prehrano, material, nastanitve, prinese veliko prihodkov, na drugi strani tudi veliko odhodkov. Pri organiziranju akcij in izobraževanja je vedno upoštevano, da prijavnine pokrijejo stroške in projekti ne ustvarjajo večjih prihodkov. S tem želimo omogočiti dostopnost akcij in izobraževanja, hkrati pa delujemo na osnovi prostovoljstva in

predavateljem, ki so večinoma specialisti svojih področij, ne izplačujemo nagrad, povrnjeni so jim le potni stroški. Kar nekaj akcij, posebno programskih pa je brezplačnih. Sredstva za takšne akcije pridobimo na razpisih ali jih namenimo iz društvenega sklada.

Iz tabele 8 je razvidna struktura prihodkov poslovanja v letih 2007 in 2008. Društva imajo ponavadi kot glavni vir prihodkov tudi članarine svojih članov, kar pa pri MZT ne velja, saj je MZT združenje in podpora 16. ljubljanskih taborniških društev in za svoje delovanje ne pobira članarine od članov. Največ donacij prinese projekt Taborniški feštilval, ki je največja prireditev, katero pripravljajo prostovoljci. Enodnevna akcija ob počastitvi dneva tabornikov se je letos izvedla že trinajstič.

Tabela 8: Prihodki poslovanja 2007 in 2008

A.2 PRIHODKI	2007		2008	
	v EUR	v %	v EUR	v %
1 Lastna dejavnost	9.185,86	30,70	10.105,00	34,18
2 Sredstva iz proračuna	17.453,53	58,32	14.727,90	49,81
3 Dotacije	2.426,65	8,11	2.300,00	7,78
4 Prispevki članov	473,00	1,58	80,00	0,27
5 Promocija MZT	0,00	0,00	1.500,00	5,07
6 Finančni prihodki	386,91	1,29	853,42	2,89
	29.925,95	100	29.566,32	100

Vir: Zaključni račun MZT iz leta 2007 in 2008

Odhodki

Struktura odhodkov in prihodkov iz rekapitulacije poslovanja MZT 2008 kaže, da lastna dejavnost, se pravi izobraževalne in programske akcije, predstavljajo največji del odhodkov MZT, razvidno s tabele 9. To je tudi razumljivo, saj smo neprofitna organizacija, ustanovljena z namenom organiziranja in vodenja akcij, skrbi za vzgojo kadra in drugih, ki so opredeljene v 8. členu statuta. Tudi delo organov MZT predstavlja velik strošek, notri so vključeni vsi administrativni stroški, stroški izobraževanja organov, povračila potnih stroškov organov, pa tudi srečanja vodstev ljubljanskih taborniških društev kot članov MZT.

Računovodske storitve z novimi zakoni in novimi zahtevami na področju financ in prikazovanja letnih poročil vsako leto zvišujejo stroške računovodstva. Časi, ko so računovodstvo v prostovoljnih organizacijah in društvih vodili prostovoljci, so minili, saj zahtevni predpisi zahtevajo človeka z visoko izobrazbo na tem področju in nadvse sprotno in vestno sledenje spreminjanju predpisov. Eden izmed namenov za ustanovitev MZT je tudi promocija taborništva na širšem območju. Posamezna taborniška društva opravljajo aktivno promocijo na lokalni ravni. Drugo pa je prepuščeno višjim ravnam, kot je MZT – območna organizacija. Višina odhodkov se letno zelo spreminja, nima konstantne rasti in je odvisna od zadanih projektov. Prav

tako je z nakupom opreme, kjer se nekako na dve leti opravi večja investicija, v drugih letih pa se popravlja obstoječa oprema. Večja investicija zato, ker je ponavadi oprema, ki jo potrebujemo, večje vrednosti, na primer veliki štabni šotori, lokostrelska oprema, ali v se kupi v večjih količinah, na primer zaboji za shranjevanje opreme, manjši spalni šotori. Vsako leto pa se obnavljata in dokupujeta oprema manjše vrednosti in drobni inventar.

Vse zgoraj opisano prikazuje s številkami in odstotki tudi tabela 9.

Tabela 9: Odhodki poslovanja 2007 in 2008

A.1 ODHODKI	2007		2008	
	v EUR	v %	v EUR	v %
1 Lastna dejavnost	12.052,30	67,42	12.775,53	59,69
2 Delo organov MZT	2.199,30	12,30	3.632,54	16,97
3 Računovodske storitve	758,40	4,24	980,23	4,59
4 Promocija MZT	908,07	5,08	3.794,29	17,72
5 Nakup opreme	1.741,24	9,74	68,25	0,32
6 Članarine	60,00	0,33	60,00	0,28
7 Finančni odhodki	121,24	0,68	91,74	0,43
8 Izredni odhodki	36,56	0,21	0,00	0,00
	17.877,11	100	21.402,58	100

Vir: Zaključni račun MZT iz leta 2007 in 2008

5.7.2 Bilanca stanja

Bilanca stanja prikazuje stanje na zadnji dan v koledarskem letu. Stanje zadnjega dneva leta 2007 je kazalo, da sredstva sestavljajo večinoma kratkoročna sredstva, in sicer 28.667 evrov, kar je stanje denarnih sredstev, vezanih v depozitih za kratkoročno obdobje, denarna sredstva na transakcijskem računu in v ročni blagajni, kar je razvidno tudi v tabeli 10. Imeli pa smo tudi dolgoročna sredstva, to je depozit za dobo enega leta in enega dneva v vrednosti 6.350 evrov. Stanje sredstev konec leta 2008 pa je drugačno in zajema 44.903 evrov kratkoročnih sredstev, večinoma depozite in stanje na transakcijskem računu. Na drugi strani, na strani obveznosti do virov sredstev je bilo stanje konec leta 2007 sledeče; v društvenem skladu je bilo 33.306 evrov in 1.711 evrov v kratkoročnih poslovnih obveznostih. Leta 2008 pa so se kratkoročne poslovne obveznosti zvišale na 7.127 evrov.

Tabela 10: Podatki iz bilance stanja

Postavka	Znesek v EUR (brez centov)	
	31. 12. 2007	31. 12. 2008
Sredstva	35.017	44.903
A. Dolgoročna sredstva	6.350	0
B. Kratkoročna sredstva	28.667	44.903
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	0	0
Obveznosti do virov sredstev	35.017	44.903
A. Sklad	33.306	37.776
B. Rezervacija in dolgoročne časovne razmejitve	0	0
C. Dolgoročne obveznosti	0	0
Č. Kratkoročne obveznosti	1.711	7.127
D. Kratkoročne časovne razmejitve	0	0

Vir: Obrazec s podatki iz bilance stanja MZT 2008

5.7.3 Izkaz poslovnega izida

Lansko leto je z novimi predpisi za pridobitno in nepridobitno dejavnost prineslo precej zmede. Tako računovodje niso imeli točnih navodil, kaj pisati pod pridobitno dejavnost. Letos so stvari jasnejše, saj je nekaj takšnih primerov že bilo preiskanih s strani inšpektorjev in se je s tem tudi zjasnila slika o razdelitvi pridobitnih in nepridobitnih stroškov.

V tabeli 11 so razvidni lanski prihodki iz dejavnosti, ki so predstavljali dotacije iz proračunih in drugih javnih sredstev v višini 17.454 evrov; kot že omenjeno, so bile to donacije za projekte in sofinanciranje delovanja, donacije drugih pravnih in fizičnih oseb 1.905,00 evrov, večinoma za projekt Taborniški feštival, večjo prostovoljno prireditev med mladimi, in drugi prihodki od dejavnosti 9.341 evrov. V letu 2008 pa so prihodki od dejavnosti predstavljali: dotacija iz proračunskih in drugih javnih sredstev v višini 14.728 evrov, donacije drugih pravnih in fizičnih oseb 1.500 evrov, prihodki od prodaje trgovskega blaga, storitev in proizvodov 10.349 evrov, ki pa se v celoti štejejo pod prihodke od pridobitne dejavnosti. Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga so v letu 2007 znašali 8.389 evrov in leta 2008 12.463 evrov, od tega 5.384 evrov iz opravljanja pridobitne dejavnosti. Stroški storitev pa so znašali 10.414 evrov v letu 2007 in leto kasneje 10.125 evrov od tega 4.374 evrov iz opravljanja pridobitne dejavnosti. Skupaj so odhodki iz dejavnosti v letu 2007 znašali 18.803 evrov, od tega 10.414 evrov iz opravljanja pridobitne dejavnosti. Finančnih prihodkov, sem spadajo predvsem obresti od vezanih depozitov, ki pa v celoti predstavljajo prihodke iz opravljanja pridobitne dejavnosti, je bilo v letu 2007 387 evrov, v letu 2008 pa 853 evrov. V letu 2007 smo imeli tudi finančne odhodke: 15 evrov. Presežek prihodkov pa je bil v letu 2007 10.269 evrov, od tega 18.658 evrov iz pridobitne dejavnosti. V letu 2008

pa 4.842 evrov, od tega iz pridobitne dejavnosti 1.444 evrov. V izkazu poslovnega izida so podatki iz 12 mesecev poslovanja. Vse zgoraj razloženo je prikazano v tabeli 11.

Tabela 11: Podatki iz izkaza poslovnega izida

Postavka	Znesek v EUR (brez centov)			
	2007		2008	
	Neprid.d.	Pridob.d.	Neprid.d.	Pridob.d.
1. Prihodki od dejavnosti	28.700	28.700	26.577	10.349
2. Povečanje vrednosti zalog in proizvodov nedokončane proizvodnje	0	0	0	0
3. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0	0	0	0
4. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0	0	0	0
5. Donosi od dejavnosti	28.700	28.700	26.577	10.349
6. Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga	8.389	0	12.463	5.384
7. Stroški storitev	10.414	10.414	10.125	4.374
8. Stroški dela	0	0	0	0
9. Dotacije drugim pravnim osebam	0	0	0	0
10. Odpisi vrednosti	0	0	0	0
11. Skupaj odhodki iz dejavnosti	18.803	10.414	22.588	9.758
12. Finančni prihodki	387	387	853	853
13. Finančni odhodki	15	0	0	0
14. Drugi prihodki	0	0	0	0
15. Drugi odhodki	0	0	0	0
16. Davek od dohodkov	0	0	0	0
17. Odloženi davki	0	0	0	0
18. Presežek prihodkov	10.269	18.658	4.842	1.444
19. Presežek odhodkov	0	0	0	0
20. Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobje iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj	4.500	0	0	0

Vir: Obrazec s podatki iz izkaza poslovnega izida MZT 2008

5.7.4 Obračun davka od dohodkov pravnih oseb

Novost pri obračunu davka od dohodkov pravnih oseb je nova opredelitev pridobitne in nepridobitne dejavnosti. Ker je veliko prej nepridobitnih postavk postalo pridobitnih, kot na primer namenska javna sredstva, smo postali zavezanci za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb.

V tabeli 12 so podatki iz obračuna davka od dohodkov pravnih oseb za MZT. Davčna osnova 1.444,11 evra je izračunana kot razlika med davčno priznanimi prihodki 22.580,70 evra in davčno priznanimi odhodki 9.758,31 evra. Za leto 2008 je davek od dohodkov pravnih oseb 22 odstotkov in se vsako leto zmanjšuje za en odstotek do leta 2010, ko bo 20 odstotkov.

Tabela 12: Obračun davka od dohodkov pravnih oseb

Postavka	Znesek v EUR s centi
1. Prihodki	27.430,32
2. Popravek prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov – zmanjšanje	16.227,90
3. Popravek prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov – povečanje	0,00
4. Davčno priznani prihodki (1 – 2 + 3)	11.202,42
5. Odhodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	22.580,70
6. Popravek odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov – zmanjšanje	12.830,39
7. Popravek odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov – povečanje	0,00
8. Davčno priznani odhodki (5 – 6 + 7)	9.758,31
9. Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki (4 – 8)	1.444,11
10. Razlika med davčno priznanimi odhodki in prihodki	0,00
11. Sprememba davčne osnove pri prehodu na nov način računovodenja	0,00
12. Povečanje davčne osnove za predhodno uveljavljanje davčne olajšave	0,00
13. Davčna osnova (9 + 11 + 12)	1.444,11
14. Davčna izguba	0,00
15. Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	0,00
16. Osnova za davek (13 – 15)	1.444,11
17. Davek (16*22 odstotkov)	317,70
18. Odbitek tujega davka	0,00
19. Povečanje ali zmanjšanje davka zaradi sprememb odbitka tujega davka	0,00
20. Davčna obveznost (17 – 18 + 19)	317,70
21. Zmanjšanje davčne obveznosti za plačani znesek odtegnjenega davka	0,00
22. Vplačane akontacije	0,00
23. Obveznost za doplačilo davka	317,70
24. Preveč vplačane akontacije	0,00
25. Osnova za določitev akontacije davka	1.44,11

Vir: Obrazec za izračun davka od dohodkov pravnih oseb MZT 2008

5.8 MOŽNOST IZBOLJŠANJA FINANCIRANJA IN S TEM DELOVANJA

Zneski iz računovodskih bilanc, bilance stanja in izkaza poslovnega izida ter internih bilanc zaključnega računa so različni. To se pripisuje pravilom, ki jih eni in drugi upoštevamo pri sestavljanju bilanc. V internem zaključnem računu zaradi preglednosti in razumljivosti ni všteti terjatev, obveznosti. Eden glavnih problemov pri financiranju je nerazumljivost in zakompliciranost področja. Prostovoljci, ki se srečujejo s tem, so zainteresirani kratek čas, ko spoznajo delo na tem področju, pa zainteresiranost pada. Prav tako mladi prostovoljci, polni kreativnih idej in energičnosti, svojega časa ne želijo posvetiti zbirokratiziranim dolgotrajnim postopkom. Pisanje projektov je najbolj nevhaležno delo. Navodila so dolga, komplicirana, roki kratki, podatki, ki jih potrebuješ za prihodnje delovanje, velikokrat nejasni in nezanesljivi. Ko je projekt spisan in oddan, pa se pojavi vprašanje, ali bo sploh sprejet. Vloge so lahko zavrnjene čisto neutemeljeno, kar se je zgodilo že nekajkrat. Treba bi bilo urediti sistem razpisov, da bi bili pravični za vse in dobro kontrolirani, da ne bi prihajalo do zlorab. Nova možnost, ki se odpira na področju razpisov, so razpisi EU, na katera lahko kandidiramo. Vendar se spet pojavijo komplicirani postopki.

Ena izmed osnovnih dejavnosti MZT-ja – izobraževanje je kar naenkrat postala pridobitna dejavnost, čeprav MZT izobraževanja izvaja za potrebe svojih članov – taborniških rodov. Glavni vir financiranja, namenska javna sredstva so prav tako postala pridobitna dejavnost, kar je precej nerazumljivo, saj lahko kandidirajo na takšnih razpisih samo društva, ki so ustanovljena za nepridobitno dejavnost. V primeru odobrenega projekta pa se morajo sredstva porabiti s točno določenim namenom, zaradi katerega je bil projekt odobren. O tem pa se pišejo tudi poročila in prilagajo dokazila.

Treba bi bilo pridobiti več donatorjev, kar pa pomeni boljšo promocijo in doseganje boljše prepoznavnosti v družbi. Družba se vsekakor premalo zaveda, kaj prostovoljne organizacije dajejo okolju in svojim članom, nemalokrat so zapostavljene in izpodrinjene, češ da niso dovolj profesionalne in da so člani premalo izobraženi. Verjetno bi lahko nekaj sredstev prihranili s še bolj varčno porabo odhodkov pri programskih in izobraževalnih akcijah, vendar se prostovoljcem dopuščajo manjše napake v fazi učenja, kar prinese kakšen evro pri stroških več. Nova možnost pridobivanja sredstev je tudi namenitev dela dohodnine za donacije, ki ga lahko posameznik odstopi društvu s statusom v javnem interesu. Pridobili smo status društva v javnem interesu, zaradi zapleta z ministrstvi sicer šele v tem letu. Nadaljujemo promocijo in pošiljanje prošenj posameznikom za namenitev dela dohodnine za donacije.

6 ZAKLJUČEK

V današnji hitri družbi, kjer so pomembni položaj in status ter seveda bogastvo, ki si ga lahko nekdo prisluži, prej ali slej pride do psiholoških problemov ljudi. Zato se ljudje radi združujejo v organizacijah s skupnim ciljem, da bi izboljšali kakovost svojega življenja. Med neprofitne organizacije v Sloveniji lahko uvrstimo: društva, ustanove oziroma fundacije, verske dobrodelnice organizacije, zadruge in zasebne zavode. V Sloveniji prevladujejo med neprofitnimi organizacijami društva, drugih oblik je le okoli tri odstotke. Največ društev deluje na področju športa, socialnega servisa, kulture, gasilstva in drugod.

Prostovoljna nepridobitna društva imajo različne cilje in praviloma služijo širšemu družbenemu interesu. Večina nepridobitnih organizacij si je po obliki in delovanju podobna, saj jim to prepisuje pravni red. Spopadajo se s podobnimi problemi, ob spremembi zakonodaje je bilo to zelo očitno, ker smo imeli vsi težave z razumevanjem zakona in iskanjem praktičnih rešitev za delovanje. Prostovoljna društva vodijo neprofesionalni prostovoljci, navsezadnje imajo takšne organizacije tudi namen takšen, da se združujejo na prostovoljni podlagi. Vendar pa v diplomski nalogi ugotavljam, da zaradi zakompliciranega pravnega sistema in nerazumljivosti zakonov društva le malokrat svoje računovodstvo vodijo sama, zato morajo plačevati predrage računovodske servise in tako še porabljajo težko pridobljena finančna sredstva društev.

Viri finančnih sredstev so po večini v organizacijah podobni, se pa kje pojavijo tudi kakšne nove ideje. Vsekakor pa je teh različnih vrst virov premalo, da bi društva postala bolj neodvisna od letnih rezultatov na področju zagotavljanja prihodkov. Z bolj neodvisnimi viri bi se društva lahko lotevala večjih dolgotrajnejših projektov, kot pa so projekti na letni ravni. Prav tako je višina letnih sredstev težko kazalnik uspešnosti društva. V neprofitnih organizacijah evalvacija tudi ne more potekati prek trga, ker ta v tradicionalnem smislu praviloma ne obstaja. Zaradi tega je še toliko bolj potrebno, da organizacija v skladu s svojim dolgoročnim poslanstvom določi kriterije, po katerih presoja svojo uspešnost ter s tem posredno uspešnost. V Sloveniji ima kar 91 odstotkov društev neprofesionalizirana vodstva, tudi Mestna zveza tabornikov – Ljubljana, je ena izmed njih. MZT je mlado društvo, ustanovljeno leta 1996. Deluje na področju taborništva in je območna organizacija taborniškimi društvom v Ljubljani. Njeno delovanje je zaradi specifičnosti glavnega mestnega okolja boljše od ostalih območnih taborniških organizacij po Sloveniji.

Rada bi tudi poudarila svoje videnje o pomembnosti obstoja društev, to je pomembnost pridobivanja izkušenj v prostovoljnih organizacijah, izobraževanje kadrov, ki bodo kasneje prišli na trg dela in večali produktivnost. Podjetja potrebujejo praktično usposobljen kader, od kandidatov za prosta delovna mesta zahtevajo delovne izkušnje. Prostovoljne organizacije pa ponujajo možnost za pridobivanje teh izkušenj. Pri pisanju diplomske naloge sem spoznala veliko tematik, ki so mi že (pri sestavljanju letnih poročil) in mi še bodo pomagale pri

vodenju mojih dveh finančnih funkcij v društvih. Da bi se bolje seznanila s problematiko računovodstev v društvih, sem za potrebe pisanja diplomske naloge in vodenja funkcij obiskala tečaja Zveze tabornikov Slovenije z naslovom Urejena rodova blagajna in seminarja, ki ga izvaja razvojni center strokovnih izobraževanj Monotro z naslovom (Ne)pridobitna dejavnost društev.

LITERATURA

ANTHONY, N. Robert. Young, W. David. Management Control in Nonprofit Organizations. Irwin, 1988

BABIČ MATKO, Lucija. Vodenje poslovnih knjig. Contrade. Ljubljana, 1997

HOČEVAR, Marko. Igličar, Sandi. Zaman, Maja. Osnove računovodstva. Ekonomska fakulteta, Ljubljana, 2002

HOČEVAR, Marko. Zaman, Maja. Igličar, Sandi. Računovodstvo z analizo bilanc. Fakulteta za upravo, Ljubljana, 2006, elektronski vir

HROVATIN, Nevenka. Kako jadрати čez nemirne vode managementa nevladnih organizacij?, Radio Študent, Koper, 2002

KOLETNIK, Franc. Kokotec Novak, Majda. Bilanciranje in bilančna politika. Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor, Maribor, 1994

KRANJC, Stane. Interesna združenja občanov in politični sistem. Dizertacija. Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo, Ljubljana, 1986

MLAKAR, Bojan. Vloga in pomen društev na Slovenskem. Diplomaska naloga. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, 2003

SORKO, Nataša. (Ne)pridobitna dejavnost društev. Razvojni center strokovnih izobraževanj, Ljubljana, 2008

ŠAJN, Manita. Oblikovanje kakovostnega letnega poročila v društvih. Ljubljana, 2008

TURK, Ivan. Kavčič, Slavka. Kokotec-Novak, Majda. Poslovodno računovodstvo. Slovenski inštitut za revizijo, Ljubljana, 1997

TURK, Ivan. Melavc, Dane. Računovodstvo. Moderna organizacija, Kranj, 2001

VIČIČ, Miroslav. V mestu in naravi ... že 10 let. Zbornik ob 10. obletnici delovanja MZT. Ljubljana, 2006

ŽARKIĆ JOKSIMOVIĆ, Nevenka. Bogojević Arsić, Vesna. Računovodstvo. Xektor Print, Beograd, 2006

ŽNIDARŠIČ KRANJC, Alenka. Ekonomika in upravljanje neprofitne organizacije. Postojna, 1996

VIRI

Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

URL=»[http://www.ajpes.si/Statisticno_raziskovanje/Poslovni_register_Slovenije_\(P_RS\)/Zadnje_porocilo](http://www.ajpes.si/Statisticno_raziskovanje/Poslovni_register_Slovenije_(P_RS)/Zadnje_porocilo)«. 3.5.2009

Bilanca stanja Mestne zveze tabornikov Ljubljana za leto 2008

Bilanca uspeha Mestne zveze tabornikov Ljubljana za leto 2008

Kontni okvir za društva in invalidske organizacije. Ur. list RS, št. 3/07, 8. 10. 2008

Mandatna poročila MZT 96-97, 97-00, 00-02, 02-04, 04-06, 06-08

Obrazec za obračun dohodkov pravnih oseb MZT 2008

Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti, Uradni list RS 109/2007, 14. 12. 2008

Pravilnik o plačevanju z gotovino in blagajniškem maksimumu, Uradni list RS 103/2002, 14. 12. 2008

Pravilnik o spremembah Pravilnika o plačevanju z gotovino in blagajniškem maksimumu, Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 10. 1. 2009

Predlog Pravilnika o finančno materialnem poslovanju Zveze tabornikov Slovenije

Statistični urad Republike Slovenije. URL= »<http://www.stat.si/>«. 7. 11. 2008

Statut Mestne zveze tabornikov Ljubljana

Slovenski računovodski standard 33 (2007)

Wikipedija. URL=»http://sl.wikipedia.org/wiki/Zgodovina_društva_na_Slovenskem«. 16. 12. 2008

Zaključni račun MZT 2007 in 2008

Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2), Uradni list RS 117/2006

Zakon o davku na dodano vrednost, Uradni list RS 117/2006

Zakon o davku od dohodka pravnih oseb (Uradni list RS 117/2006 z dne 16. 11. 2006)

Zakon o društvih, Uradni list RS, št. 60-2789/1995 in Zakon o društvih (ZDru-1),
Uradni list RS 61/2006

SEZNAM TABEL IN SLIK

Slika 1:	Poslovni subjekti v Poslovnem registru Slovenije po skupinah	5
Slika 2:	Število članov v obdobju 10 let	30
Slika 3:	Člani MZT	31
Slika 4:	Organigram MZT	33
Tabela 1:	Pregled števila društev po letih	7
Tabela 2:	Kronologija	8
Tabela 3:	Struktura prihodkov društev	13
Tabela 4:	Postavke v bilanci stanja	20
Tabela 5:	Postavke v izkazu poslovnega izida	24
Tabela 6:	Izvedene aktivnosti Mestne zveze tabornikov Ljubljana v letu 2008 .	34
Tabela 7:	Oddani in odobreni projekti za finančno podporo	36
Tabela 8:	Prihodki poslovanja 2007 in 2008	38
Tabela 9:	Odhodki poslovanja 2007 in 2008	39
Tabela 10:	Podatki iz bilance stanja	40
Tabela 11:	Podatki iz izkaza poslovnega izida	41
Tabela 12:	Obračun davka od dohodkov pravnih oseb	42

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

MZT- Mestna zveza tabornikov

AJPES- Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve

ZDru- Zakon o društvih

ZDDPO-2 - Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, Uradni list RS, št. 117/06

RS- Republika Slovenija

URSM- Urad Republike Slovenije za mladino

IZJAVA O AVTORSTVU IN NAVEDBA LEKTORJA

Študentka Špela Tomšič izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom prof. dr. Marka Hočvarja.

Potrjujem, da je diplomsko delo lektorirala Marjeta Žebovec.

Strinjam se z objavo mojega diplomskega dela na internetnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____